

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Zásada opatrnosti a účetní nástroje v jejím kontextu

Evaluation of Principle of Prudence and its Tools

Student: Kristýna Lichá

Vedoucí bakalářské práce: prof. Ing. Šebestíková Viola, CSc.

Ostrava 2018

Zadání bakalářské práce

Student:

Kristýna Lichá

Studijní program:

B6208 Ekonomika a management

Studijní obor:

6202R049 Účetnictví a daně

Téma:

Zhodnocení zásady opatrnosti a jejích nástrojů
Evaluation of Principle of Prudence and its Tools

Jazyk vypracování:

čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Význam účetních zásad
3. Analýza zásady opatrnosti a jejích nástrojů
4. Zhodnocení zásady opatrnosti z hlediska praktického uplatnění
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2017*. 15. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 448 s. ISBN 978-80-7554-068-3.

RYNEŠ, Petr. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2017*. 17. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 1152 s. ISBN 978-80-7554-061-4.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Viola Šebestíková, CSc.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 11.05.2018

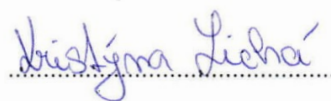
Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci včetně příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 11. 5. 2018

Kristýna Lichá

Obsah

1	Úvod	5
2	Význam účetních zásad	7
3	Analýza zásady opatrnosti a jejích nástrojů	11
3.1	Zásada opatrnosti	11
3.2	Rezervy	12
3.2.1	Členění rezerv	13
3.2.2	Tvorba a čerpání rezerv	16
3.3	Opravné položky.....	18
3.3.1	Členění opravných položek	20
3.4	Odpisy.....	24
3.4.1	Členění odpisů.....	25
3.4.2	Účtování odpisů.....	30
3.5	Odložená daň	30
3.5.1	Výpočet a účtování odložené daně	32
4	Zhodnocení zásady opatrnosti z hlediska praktického uplatnění	34
4.1	Dlouhodobý majetek a jeho odpisování	34
4.1.1	Odpisy Balící haly a skladu.....	35
4.1.2	Odpisy Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC.....	38
4.1.3	Odpisy Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800	40
4.1.4	Odpisy Počítače Lenovo ThinkPad T470s Black.....	43
4.1.5	Odpisy ostatního majetku	45
4.1.6	Vliv odpisů na základ daně	47
4.2	Odložená daň	49
4.3	Zhodnocení praktické části	51
5	Závěr	53
	Seznam použité literatury	55

Seznam zkratk	58
----------------------------	-----------

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

1 Úvod

Účetnictví je rozsáhlý obor, kde se identifikuje, oceňuje a komunikuje o účetní jednotce, a jejím cílem je poskytovat uživatelům informace, které jim tvoří názor o podniku samotném, aby mohli přijímat správná rozhodnutí, především o využití a umístění prostředků, které jsou v rámci účetní jednotky k dispozici (Kolektiv autorů, 2009).

Proto musí být tyto informace správné, přesné a musí odpovídat účetním zásadám a principům, kterých je účetnictví plné. V rámci zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. je kladen důraz na tzv. účetní zásady, které se vzájemně doplňují. Tvoří jakýsi komplex pravidel, který nelze dodržovat jednotlivě, nýbrž je nutné mít na vědomí jejich provázanost.

Pohled na účetní zásady si můžeme zjednodušit tím, že si představíme jakýkoliv sport. Stejně tak, jako má každý sport své náčiní, například míče, hokejky, sportovní boty nebo také hřiště, kde se sport odehrává, mají také účetní zásady své nástroje. Ty využívají v rámci zákona, ale také v rozsahu účetních zásad, které lze chápat, jako pravidla hry.

Zákon o účetnictví nepopisuje účetní zásady přesně tak, jak jsou známy v praxi. To ale nevylučuje jejich důležitost a použití. Kdyby si každá účetní jednotka vytvořila v interní směrnici svá vlastní pravidla, téměř veškeré výsledky podnikání, ať už různé metodiky nebo účetní závěrka, by nebyly srovnatelné. Účetnictví neslouží jen pro majitele nebo manažery, ale také pro externí uživatele, mezi které patří například investoři, věřitelé nebo zaměstnanci, kteří chtějí mít při pohledu na účetní závěrku jasno o ekonomickém zdraví společnosti bez zbytečného dohledávání, jak bylo výsledků dosaženo (Dvořáková, 2010).

Smysl a nástroje této zásady vymezeny v zákoně o účetnictví jsou, a dá se tedy říct, že jde o doporučený až povinný soubor pravidel. Ve většině podniků, jedná-li se především o ty malé, se na tuto zásadu ale nehledí. Proto se tato práce také snaží o zobrazení jasného rozdílu mezi použitím a nepoužitím nástrojů této zásady a vyhodnotit její výhody.

Cílem této bakalářské práce je popsat vybrané zásady účetnictví s detailním pohledem na zásadu opatrnosti. Tato práce se také zaměřuje na oblast nástrojů zásady opatrnosti, které podrobně rozvádí a vysvětluje jejich použití v praxi.

První částí je část teoretická, kde se vysvětluje význam vybraných účetních zásad. Zásada opatrnosti je pak uvedena v další části, v které jsou také vysvětleny účetní nástroje zásady opatrnosti, a to rezervy, opravné položky, odpisy a odložená daň.

Druhá část je praktická, jejíž náplní je aplikace vybraných účetních nástrojů zásady opatrnosti. Jedná se o odpisy a odloženou daň. Praktická část je zpracována na základě interních směrnic fiktivní firmy Ovaopa, s.r.o., která se zabývá nákupem a prodejem zboží a souvisejícími službami, jako je například balení zboží.

Při zpracování bakalářské práce byly využity metody deskripce, analýzy a komparace.

2 Význam účetních zásad

Oblast účetních zásad je jádrem správného vedení podvojného účetnictví, jeho vykazování a náležitých metodických postupů. Účetní zásady tvoří nemalou soustavu pravidel sloužící pro zobrazení účetnictví vůči veřejnosti, ale i v rámci interního pohledu.¹

Ke vzniku účetních zásad vedou dva předpoklady, a to již výše uvedené srovnání informací ve výkazech, kde je potřeba výkazy tvořit alespoň na minimálně porovnatelné úrovni, a zjednodušení ekonomické reality. Znázornit podnikání v celém jeho rozsahu do účetnictví je přirozeně nemožné, proto je nutností představit si jej jako model, který nám zlehčuje pohled na podnikání a veškeré činnosti kolem, a jehož tvorba musí být podložena platnými zásadami.²

Dále existují dva přístupy k uplatňování zásad. Jeden je tzv. direktivní usměrňování pomocí státu, kdy je vedení účtování podnikatelem jen těžko měnitelné. Zákonem je stanovena účtová osnova, a dále způsoby, jak dané transakce účtovat. Tento přístup je využíván v Evropě i u nás. Druhý přístup obnáší regulaci účetnictví pomocí účetních zásad. Povoluje vést účetnictví primárně na základě zásad bez přímého zásahu státu, samozřejmě také ale v souladu se zákonem dané země. Předpokládá, že účetnictví vedou fundovaní pracovníci, klade se vysoký význam na jejich odpovědnost.³

Aby bylo dosaženo kvalitních výsledků hospodaření účetních jednotek, je potřeba dbát na dodržení účetních zásad. Při vedení účetnictví nesmí být vyloučena žádná ze zásad, právě naopak, musí být zachována jejich interakce. V praxi může docházet k situacím, kdy účetní případy nepodléhají účetním předpisům naprosto přesně tak, jak jsou uvedeny. V těchto případech účetní jednotky jednájí podle zákona a podle svých vlastních zkušeností.

S dlouholetým trváním a rozvoje účetní disciplíny se vyvíjejí také účetní zásady a předpoklady, které redukují variantnost uplatnění metodických prvků účetnictví, dosahují určitého stupně srovnatelnosti účetních informací a tvoří podklad pro správné zobrazení účetnictví v účetních výkazech (Hakalová a kol., 2012).

Zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti

Zobrazení je věrné v případě, že účetní závěrka, respektive její položky, odpovídají skutečnému stavu, který je zjištěn na bázi zákona o účetnictví. Poctivé je za předpokladu použití

¹ Účetnictví. Úvod [online]. Dostupné z: <http://skolicistrediska.webmium.com/ucetnictvi>

² Účetnictví. Úvod [online]. Dostupné z: <http://skolicistrediska.webmium.com/ucetnictvi>

³ Účetnictví. Úvod [online]. Dostupné z: <http://skolicistrediska.webmium.com/ucetnictvi>

účetních metod, které vedou k dosažení věrnosti. Jestliže však účetní jednotka rozhoduje mezi více metodami, volí tu zobrazující skutečný stav nejlépe, tato metoda by však měla být nadřazena všem ostatním (Svatošová, Trávníčková, 2012).

Princip podvojnosti a souvztažnosti

Význam principu podvojnosti je v účtování každé ekonomické situace jak na straně Má dáti, tak na straně Dal. Znamená to tedy, že každý účetní případ je vlastně zaúčtován dvakrát ve stejné částce. Souvztažnost pak představuje smysluplnost uvádění účtů, na které je případ zaúčtován. Musí se dodržovat účel a správné zadání případu.

Tuto zásadu lze jednoduše vysvětlit na rozvaze. Rozvaha zobrazuje na straně aktiv majetek a pohledávky, na straně pasiv pak zdroje podnikání a dluhy. Podvojnost spočívá v rovnováze mezi stranou aktiv a stranou pasiv (Svatošová, Trávníčková, 2012).

Dokladovost a inventarizace

Podle zákona o účetnictví je nutné, aby byly všechny účetní zápisy podloženy účetními doklady, které pro uznání musí obsahovat náležitosti, jako jsou například údaje o samotném případě, jeho obsah, označení účetního dokladu, strany, kterých se doklad týče, datum uskutečnění a další.

Mezi účetní doklady patří například faktury, jiné daňové doklady, interní doklady, příjemky, výdejky a další. Účetními doklady se stávají, jestliže obsahují náležitosti dané § 11 ZoÚ.⁴

Inventarizace je porovnávání skutečných stavů majetku a závazků. Fyzická inventura se provádí u hmotného majetku, dokladová inventura zkoumá skutečné stavy závazků nebo také běžných účtů. Následně se ověřuje, zda skutečnost odpovídá účetnictví a výsledky, tzv. inventarizační rozdíly, se zavádí do účetnictví pomocí účetních předpisů.

Akruální princip

Veškeré případy související s účetní jednotkou se účtují v tom účetním období, ve kterém se uskutečnily bez ohledu na to, zda by časově či věčně souhlasily se skutečným pohybem peněžních prostředků. Je nutné tedy rozlišovat pojmy náklady a výdaje, výnosy a příjmy. **Náklady** znamenají peněžní vyjádření spotřeby ekonomického zdroje pro potřebu podnikání v určitém účetním období. **Výdaje** již vyjadřují skutečný úbytek peněžních

⁴ Účetnictví. Úvod [online]. Dostupné z: <http://skolicistrediska.webmium.com/ucetnictvi>

prostředků účetní jednotky. **Výnosy** představují získání peněžních prostředků ze všech činností firmy v určitém účetním období. **Příjmy** pak zahrnují skutečný přírůstek peněžních prostředků (Svatošová, Trávníčková, 2012).

Existuje zde tzv. časový a věcný nesoulad, který právě rozlišuje náklady od výdajů a výnosy od příjmů. Typickým příkladem nesouladu u nákladů a výdajů je nákup dlouhodobého majetku, tedy výdaj, a následují náklady v podobě odpisů. U výnosů a příjmů můžeme uvést jako výnos vydání odběratelské faktury za výrobky, zboží či služby, a následná úhrada faktury je příjem.

Jedná-li se o časový a věcný nesoulad mezi více účetními obdobími, používají se speciální účty pro řešení takové situace. Najdeme je v účtové skupině 38 – Přechodné účty aktiv a pasiv.

Náklady příštích období (381) v běžném účetním období vyjadřují výdaj a v následujícím období jsou nákladem, příkladem je platba nájemného dopředu. **Komplexní náklady příštích období** (382) se neobjevují pouze v jednom účetním období, jsou účtovány v obdobích, s nimiž souvisejí. Příkladem je záběr nové výroby a její postupné náklady. **Výdaje příštích období** (383) jsou náklady vzniklé v běžném účetním období, výdaji se však stávají až v období následujícím; jako příklad uvádíme nájemné placené zpětně. **Výnosy příštích období** (384) představují příjmy běžného období, výnosem budou v období následujícím, například přijaté předplatné časopisu. **Příjmy příštích období** (385) vyjadřují v běžném účetním období výnos, ale příjmem se stanou až v následujícím období, například neuhrazený úrok na bankovním účtu. **Dohadné účty aktivní** (388) jsou potřebnými doklady neprokázané pohledávky, není tedy známa jejich výše, ale výnos spadá do běžného období. **Dohadné účty pasivní** (389) jsou potřebnými doklady neprokázané závazky, není tedy známa jejich výše, ale náklad spadá do běžného období.⁵

Zásada účetní jednotky

Pokud existuje účetní jednotka, je brána jako ekonomický celek. Je to systém obsahující dílčí části, mezi kterými existují vztahy, za který je nutné vést účetnictví, sestavovat účetní závěrku a zjišťovat výsledek hospodaření. Nastává-li situace, že je jednotka rozdělena

⁵ Naučte se účtovat, jak na přechodné účty aktiv a pasiv - Podnikatel.cz. Podnikatel.cz - průvodce vaším podnikáním [online]. Copyright © 2007 [cit. 09.01.2018]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/uctovani-na-uctech-uctove-skupiny-38-prechodne-ucty-aktiv-a-pasiv/>

do různých částí, jako jsou například oddělení, dceřiné společnosti či pobočky, účetnictví se uzavírá také nerozděleně, tedy jako celek.⁶

Zásada nepřetržitého trvání účetní jednotky

Účetní jednotka vede účetnictví za předpokladu její stálé existence. Uzavírá účetnictví s vědomím, že činnost jednotky pokračuje i v dalších obdobích, že jednotka v blízké budoucnosti nezanikne.⁷

Není-li tomu tak, musí tato jednotka přizpůsobit svou účetní závěrku této situaci. V příloze pak musí uvést, proč k této situaci došlo a jaké metody byly použity.⁸

Zásada stálosti účetních metod

V souvislosti s výše uvedenou zásadou funguje zásada stálosti účetních metod, která ukládá povinnost vést účetnictví stálými metodami, a to po dobu trvání účetní jednotky. Účetní závěrky musí být srovnatelné, nelze tedy každé účetní období používat jiné metody.

Obměny účetních metod lze provést jen výjimečně, a to při změně činnosti podnikání nebo za účelem zpřesnění vypovídací schopnosti účetní závěrky. Také všechny důvody a obsahy změn musí být uvedeny v příloze.

Zásada historických cen

Majetek se oceňuje na základě dokladů při jeho získání pořizovacími cenami, které se v průběhu jeho používání nemění. Ocenění tedy nebere v potaz změnu kupní síly. Výjimku tvoří například cenné papíry, které se oceňují reálnou cenou.

Zásada zákazu kompenzace

Účtovat o aktivech a pasivech, nákladech a výnosech je povoleno jen bez vzájemného zúčtování. Znamená to, že například nelze náklad a výnos stejného obsahu

⁶ Účetní zásady a principy - Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele - Portál POHODA [online]. Copyright © 2012 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 09.01.2018]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetni-zasady-a-principy/>

⁷ Zásady vyplývající ze zákona o účetnictví. [online]. Dostupné z: <https://www.oalib.cz/oskola/mod/book/tool/print/index.php?id=1597>

⁸ Účetní zásady a principy - Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele - Portál POHODA [online]. Copyright © 2012 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 09.01.2018]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetni-zasady-a-principy/>

od sebe odečíst a zaúčtovat pouze tento rozdíl. Situace, u kterých je zúčtování povoleno, jsou vymezeny ve vyhlášce č. 500/2002 Sb.

3 Analýza zásady opatrnosti a jejích nástrojů

„Opatrností se rozumí takový přístup k odhadům prováděným v nejistých podmínkách, při kterém aktiva nebo výnosy nejsou nadhodnoceny a závazky nebo náklady podhodnoceny“ (Dvořáková, 2010, s. 25).

3.1 Zásada opatrnosti

Patří mezi nejvýznamnější zásady účetnictví. Každý člověk je ve svém životě také určitým způsobem opatrný, obezřetný, je si vědom toho, že může přijít špatné období, na které se snaží připravit. Zde můžeme také, stejně jako u účetních jednotek, použít termín rezerva, kterou tvoří pro „případ nouze“, například při poruše domácího spotřebiče.

Jako všechno má i podnikání své dobré a horší časy, proto by měla každá účetní jednotka počítat s různými situacemi, které narušují „pohodlné“ podnikání. Je tím myšleno, že by měla klást důraz na možné ztráty v běžných a následujících obdobích.

V § 25 odst. 3 zákona o účetnictví se uvádí, že účetní jednotky při oceňování ke konci rozvahového dne zahrnují jen zisky, které byly k tomuto datu dosaženy, a berou v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků a vědí o nich do okamžiku sestavení účetní závěrky. Toto platí také i pro všechna snížení hodnoty bez ohledu na to, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta.

V rámci této zásady se tedy v účetnictví vymezují očekávané nebo již vzniklé ztráty, rizika, manka a různá znehodnocení majetku bez ohledu na to, zda již skutečně nastaly a jejich výše je nebo není známá. Příkladem může být, kdy účetní jednotka zapříčiní požár před koncem účetního období a přirozeně musí uhradit náklady s tímto spojené. Tuto škodu je nutno uvést v účetnictví toho období, kdy vznikla, nehledě na to, jestli byla skutečně uhrazena. Naopak zisky a zhodnocení majetku se vykazují až v době, kdy byly opravdu uskutečněny. Účetní jednotka si nesmí do výdajů zaevidovat tržby za zboží, výrobky či služby, pokud na ně nemá nárok, viz aktuální princip. Podle Sládkové (2014) by si externí uživatelé výkazů mohli vytvořit příliš optimistický pohled na ekonomické zdraví podniku.

Velice důležité je dodržet správnou tvorbu výkazů při účetní uzávěrce. Zásada opatrnosti však může vést k situaci, kdy je toto vykazování zkreslené. Zde má přednost zásada věrného a poctivého zobrazení, která by měla být a je nadřazena všem ostatním.

Z hlediska praktického použití zásady opatrnosti jsou podle § 26 odst. 3 zákona o účetnictví využívány nástroje v podobě rezerv, opravných položek a odpisů majetku.

3.2 Rezervy

Rezervy jsou podle zákona o účetnictví, § 25 odst. 3 určeny k pokrytí závazků nebo nákladů jasného účelu a u nichž je k rozvahovému dni buď pravděpodobné, nebo jisté, že nastanou, ale není jistá jejich výše nebo okamžik jejich vzniku. K rozvahovému dni musí rezerva představovat nejlepší odhad nákladů, které pravděpodobně nastanou, nebo v případě závazků částku, která je zapotřebí k vypořádání. Rezervy nesmějí být použity k úpravám hodnot aktiv. Rezervami se dále rozumí jiné rezervy podle zvláštních právních předpisů.

I přes to, že jsou rezervy brány jako dlouhodobý cizí zdroj, není to závazek jako takový, nehradí se jako běžně známý závazek. Rezervy jsou částky tvořeny jako náklad, čili snižují výsledek hospodaření, a tím si také odkládají peníze na úhradu budoucích výdajů. Nelze ale tento způsob tvořit nekonečně dlouho. Každá rezerva musí být do určité doby vyčerpána pouze na specifický, předem známý účel, nebo zrušena. Další podmínkou je čerpání maximálně do výše každé rezervy (Kovanicová, 2012).

Jak uvádí Ryneš (2017, s. 73) „vznik budoucího dluhu nebo vynaložení nákladu musí být pravděpodobné či jisté. Účetní jednotka tedy musí mít průkazné podklady pro doložení tvrzení, že s největší pravděpodobností vzniknou závazky či náklady, které bude nutno uhradit“.

Jako příklad je uveden náklady na soudní spor, kdy není jasné, jak spor dopadne. Rezerva není skutečně tvořena, ale v příloze je popsána tato skutečnost vzniku budoucího nákladu. V době, kdy účetní jednotka tento spor prohraje, tvoří rezervu ve výši požadované částky.

Rezervy jsou tvořeny většinou pro známý účel na následující období, není ale známa jejich přesná výše, ta se pouze odhaduje právě proto, že tento náklad bude uhrazen v budoucnosti. Tvorba rezervy spočívá ve vzniku nákladu, který ovlivňuje výsledek hospodaření. Na konci období je důležité zkontrolovat zůstatek rezervy inventarizací, zda odpovídá skutečnému stavu a tyto případné změny odůvodnit. Například porovnání, je-li rezerva tvořena v přiměřené výši, vznik povinnosti zaúčtovat čerpání rezervy nebo zjištění, že majetek, ke kterému je rezerva tvořena, již neexistuje a tato rezerva se musí zrušit. Vše musí odpovídat věrnému a poctivému zobrazení, proto je tento krok značně důležitý. Toto odvětví spadá do tzv. kreativního účetnictví, kdy se pomocí rezerv manipuluje s výsledkem

hospodaření. Proto je nutné dodržet zásadu opatrnosti se zásadou věrného a poctivého zobrazení v souladu se zákonem.⁹

3.2.1 Členění rezerv

Rezervy lze členit podle různých hledisek. Podle určení se rezervy dělí na:

- účelové – jsou tvořeny na známý, předem stanovený účel,
- obecné – jejich účel není předem znám, například na rizika či ztráty.

Dále se rezervy člení podle oblasti, kterých se týkají, a to na provozní oblast a finanční oblast.

Další členění rezerv je na zákonné a ostatní, respektive na daňově účinné a daňově neúčinné. Mezi zákonné rezervy, tedy ty, které jsou uvedené v zákonu č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, patří rezervy bankovní, rezervy v pojišťovnictví, rezervy na opravy hmotného majetku, rezervy na pěstební činnost a ostatní rezervy. Jak je již z názvu zákona zřejmé, jsou tyto rezervy daňově účinné, to znamená, že si účetní jednotka náklady spojené s rezervou smí zahrnout do daňově uznatelných nákladů, a snížit si tak základ daně z příjmů. Musí však při tvorbě, čerpání a zrušení rezerv postupovat v souladu se zákonem.

Zákonné rezervy

Bankovní rezervy - Podle § 5, ZRE je banky mohou vytvářet ve zdaňovacím období na poskytnuté bankovní záruky za úvěry poskytnuté bankami. Celková výše tvorby za zdaňovací období rezerv podle odstavce 1 písm. b nesmí přesáhnout výši 2 % průměrného stavu poskytnutých bankovních záruk za úvěry poskytnuté bankami. Rezervy musí být vždy přiřazeny k jednotlivým zárukám.

Rezervy v pojišťovnictví - Tyto rezervy jsou dle § 6, ZRE charakterizovány jako technická rezerva s výjimkou jiné technické rezervy, které se podle zákona č. 277/2009 Sb. o pojišťovnictví tvoří k vyrovnání závazků z veškeré pojišťovnou provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ale nejistá je jejich výše nebo okamžik. U poplatníka se sídlem mimo území České republiky je tvorba technických rezerv výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů maximálně do výše, kterou by mohl uplatnit poplatník se sídlem na území České republiky.

⁹ Rezervy a jejich členění | Febmat. Podniková ekonomika a finance | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-rezervy-a-jejich-cleneni/>

Rezervy na pěstební činnost - Pěstební činností se podle § 9 ZRE rozumí obnova lesa a veškeré výchovné činnosti prováděné v porostech do 40 let jejich věku, ochrana lesa a opatření k obnově porostů s nevhodnou nebo náhradní dřevinnou skladbou. Rezervu lze tvořit a čerpat jen na výkony uvedené v příloze tohoto zákona. Rezervu na pěstební činnost mohou vytvářet poplatníci daně z příjmů, kteří jsou povinni podle zvláštního zákona provádět obnovu, ochranu a výchovu lesních porostů. Rezerva se čerpá při realizaci prací pěstební činnosti, a pokud tyto práce nejsou realizovány v rozpočtovaném objemu, rezerva se zruší.

Rezervy na opravy hmotného majetku - Tyto rezervy patří mezi ty nejčastější, neboť tato situace je nejběžnější. Je přirozené myslet na to, že s používáním majetku plyne opotřebení a případné poruchy, které je nutno uhradit. Podle zákona o rezervách jsou to rezervy na opravy hmotného majetku, které jsou výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů a tento majetek patří do druhé a vyšší odpisové skupiny. Vytvářet tyto rezervy mohou na základě § 7 odst. 1 poplatníci daně z příjmů, kteří mají k hmotnému majetku právo vlastnické, jsou pachtýři hmotného majetku na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu, procházejí reorganizací nebo oddlužením podle zvláštního právního předpisu.

Za opravy podle tohoto zákona se nepovažuje technické zhodnocení podle zvláštního zákona. Rezerva se nevytváří v případech hmotného majetku, který je určen k likvidaci, u něhož jde o opravy v důsledku škody či jiné nepředvídané nebo nahodilé události, u něhož jde o opravy, které se pravidelně opakují každý rok, k němuž má vlastnické právo poplatník, vůči jehož majetku trvají účinky prohlášení konkursu podle zvláštního právního předpisu.

Ve zdaňovacím období musí být peněžní prostředky v plné výši rezervy převedeny na samostatný účet v bance se sídlem na území členského státu Evropské unie, který je veden v českých korunách nebo v eurech a je určen výhradně pro ukládání prostředků rezerv tvořených podle tohoto ustanovení, a to nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání. Nebudou-li peněžní prostředky v plné výši rezervy převedeny na samostatný účet nejpozději do termínu pro podání daňového přiznání, rezerva se zruší ve zdaňovacím období, za které se toto daňové přiznání podává. Peněžní prostředky samostatného účtu mohou být čerpány pouze na účely, na které byla rezerva vytvořena.

Výše rezervy ve zdaňovacím období je rovna podílu rozpočtu nákladů na opravu a počtu zdaňovacích období, která uplynou od zahájení tvorby rezervy do předpokládaného termínu zahájení opravy. Do počtu zdaňovacích období rozhodných pro účely výpočtu výše rezervy se zahrnuje zdaňovací období, kdy dojde k zahájení tvorby rezervy. Období, kdy dojde k zahájení

opravy, se do tohoto počtu nezahrnuje. Rezerva na opravy u jednotlivého hmotného majetku nesmí být tvořena pouze jedno zdaňovací období. Maximální doba tvorby rezervy je rozdělena dle odpisových skupin hmotného majetku viz Tabulka 3.1.

Tabulka 3.1 Maximální doba tvorby rezerv

Odpisová skupina	Počet zdaňovacích období
2.	3
3.	6
4.	8
5. a 6.	10

Zdroj: § 7 odst. 9 ZRE

Ostatní rezervy - Mezi ostatní rezervy se podle § 10 ZRE řadí rezervy na odbahnění rybníka, kterým se rozumí odstraňování nánosů ze dna rybníka způsobených erozí okolních pozemků; rezervu na odbahnění rybníka je možno tvořit maximálně deset po sobě jdoucích zdaňovacích období, dále rezervy finančních prostředků na sanaci pozemků dotčených těžbou, rezervy na vypořádání důlních škod a rezervy, u nichž zvláštní zákon uvede, že jde o výdaj (náklad) na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Účetní rezervy (daňově neuznatelné)

Druhou skupinou jsou rezervy ostatní, někdy nazývané také jako účetní rezervy. Tyto rezervy nejsou vymezeny v zákonu o rezervách, a nejsou tedy uznávány jako daňově vynaložený náklad. Náleží zde například:

- rezervy na důchody a podobné závazky, o kterých se účtuje na základě smlouvy nebo právního předpisu, a pokud vzniká povinnost vyplácet zaměstnancům důchody nebo podobné požitky,¹⁰
- rezervy na daň z příjmů, o kterých se účtuje, pokud není známá výše daně z příjmů, a to při tvorbě účetní závěrky, jde tedy o poměrně typickou a častou situaci,¹¹

¹⁰ Rezerva na důchody a podobné závazky | Febmat. Podniková ekonomika a finance | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-rezerva-na-duchody-a-podobne-zavazky/>

¹¹ Rezerva na daň z příjmů | Febmat. Podniková ekonomika a finance | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-rezerva-na-dan-z-prijmu/>

- ostatní rezervy, například rezervy na opravy v rámci záruční doby, rezervy na soudní spory, rezervy na restrukturalizaci nebo rezervy na nevýhodné smlouvy.

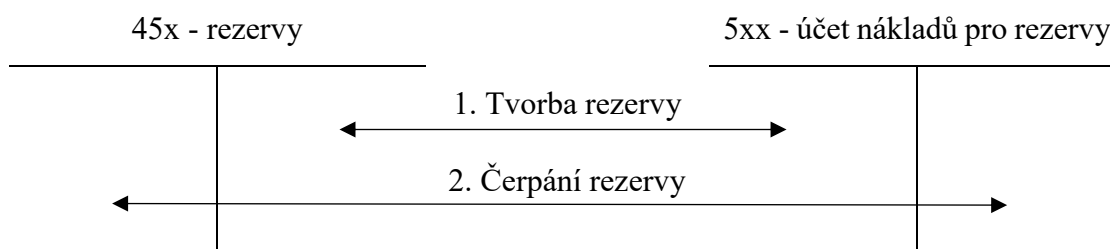
O tvorbě těchto rezerv se rozhoduje účetní jednotka sama. Měla by ale stejně tak, jako zákonné rezervy v rámci zásady opatrnosti ostatní rezervy zohledňovat a používat. Pohled na rezervy pouze jako na daňově účinný nástroj je nesprávné. Při absenci tvorby ostatních rezerv dochází k porušení zásady věrného a poctivého zobrazení, která by měla být nadřazena všem ostatním zásadám.

3.2.2 Tvorba a čerpání rezerv

Stejně jako u odstavců výše uvedených je nejjednodušší popis dané problematiky pomocí přesných znění zákonů. O tvorbě rezerv daňově uznatelných je v § 3 odst. 3 ZRE uvedeno, že musí být vždy zaúčtována podle zvláštního právního předpisu nebo uvedena v daňové evidenci. Dále může tvorbu rezerv jako daňově uznatelný náklad uplatnit i poplatník, pokud současně vede prokazatelnou evidenci těchto rezerv, a to maximálně ve výši stanovené touto prokazatelnou evidencí, kterou se v tomto případě rozumí soupis jednotlivých rezerv a je sestavený v rozsahu a způsobem stanoveným pro tvorbu rezerv zvláštním právním předpisem.

Tvorbu a čerpání rezervy znázorňuje následující Obrázek 3.1. Postup uvedený v obrázku je použitelný jak pro tvorbu a čerpání zákonných, tak pro tvorbu a čerpání účetních rezerv. Při určitých případech je nutno si účty pro předkontaci určit přesně a správně tak, aby byly v souladu se zákonem. Je důležité dodržet vzájemnost účtů.

Obrázek 3.1 Tvorba a čerpání rezervy

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z obrázku zřejmé, předkontace tvorby a čerpání rezerv je snadná. Hlavně pro účely daňové musí však tento postup splňovat dané podmínky. Jednou z podmínek je jasná evidence rezervy, její doba trvání, její výše, její jasný účel. Jinou podmínkou je pak převedení částky předem stanovené výše rezervy na speciální bankovní účet.

Pro účtování rezerv jsou používány účty z účtové skupiny 45 – Rezervy, respektive účty 451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů, 452 - Rezerva na důchody a podobné závazky, 453 - Rezerva na daň z příjmů a 459 - Ostatní rezervy. Na straně druhé pak stojí účty nákladové, které jsou vypsány v následující tabulce spolu také s daňovou účinností.

Tabulka 3.2 Nákladové účty rezerv

55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti	
552 - Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů	náklad daňový
554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv	náklad nedaňový
57 - Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti	
574 - Tvorba a zúčtování finančních rezerv	náklad nedaňový
59 - Daně z příjmů, převodové účty a rezerva na daň z příjmů	
599 - Rezerva na daň z příjmu	náklad nedaňový

Zdroj: Účetní osnova, vlastní zpracování

Každá účetní jednotka si může, a pro svůj přehled by měla, stanovit svou vlastní analytickou evidenci, to znamená, že si vytvoří seznam daných rezerv a ke každé z nich si přiřadí číslo, které bude používat pro jejich účtování.

Pro snadnější pochopení této problematiky je znázorněn následující příklad účtování rezerv. Účetní jednotka tvoří od roku 2015 zákonnou rezervu na opravu dlouhodobého majetku. Dlouhodobý majetek je ve vlastnictví firmy, spadá do druhé odpisové skupiny, oprava není technické zhodnocení majetku a uvedená výše rezervy byla včas převedena na speciální účet – rezerva může být vytvořena, splňuje všechny podmínky uvedené v zákonu. Rezerva na opravu dlouhodobého majetku je ve výši 1 000 000 Kč. V roce 2017 byly skutečně vynaloženy náklady na opravu dlouhodobého majetku 1 115 000 Kč, která byla provedena dodavatelským způsobem. Vytvořená rezerva se v roce 2017 tedy rozpouští a zbylé náklady na opravu DM se doplatí z běžného účtu. Bankovní účet pro vytvořenou rezervu je analyticky evidován na účtu 221/002.

Tabulka 3.3 Příklad na tvorbu a čerpání rezervy

2015			
Tvorba rezervy na opravu dlouhodobého majetku	500 000	552	451
Převedení peněz na speciální účet	500 000	221/002	221
2016			
Tvorba rezervy na opravu dlouhodobého majetku	500 000	552	451
Převedení peněz na speciální účet	500 000	221/002	221
2017			
Přijatá faktura na opravu DHM	1 115 000	511	321
Čerpání (rozpuštění) rezervy	1 000 000	451	552
Úhrada faktury			
a) ve výši rezervy	1 000 000	321	221/002
b) nad rámec rezervy	115 000	321	221

Zdroj: vlastní zpracování

V rozvaze pak bude tato skutečnost uvedena takto: v roce 2015 bude na straně pasiv z výsledku hospodaření odečtena částka ve výši rezervy krácené počtem období, čili 500 000 Kč, která přibude v položce Rezervy; v roce 2016 se postupuje obdobně a rezerva bude tedy v celkové výši 1 000 000 Kč. Roku 2017 se rezerva čerpá v její plné výši - vznikne nulový zůstatek. Výsledek hospodaření je pak nižší díky úhradě faktury nad rámec rezervy.

3.3 Opravné položky

Opravné položky patří mezi významné účetní nástroje využívané k dosažení věrného a poctivého obrazu účetnictví. Jsou spjatý s oceňováním majetku a s účetní zásadou opatrnosti. Na základě inventarizace opravné položky vyjadřují přechodné, nikoli trvalé, snížení hodnoty majetku. Tvorba syntetických a analytických účtů opravných položek k majetku a nákladům je nutná. Analytické účty také slouží k účtování o daných opravných položkách. Zákon o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů určuje, které opravné položky jsou daňově uznatelné.

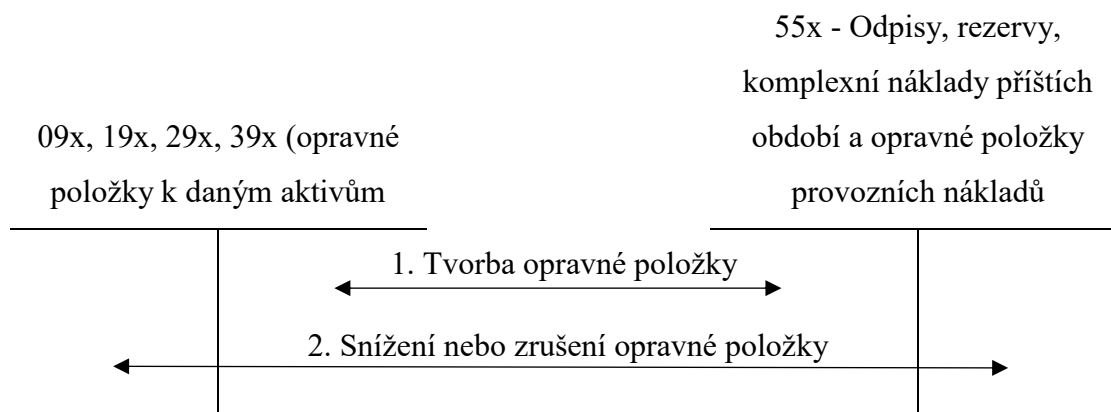
Opravné položky se vytvářejí, pokud dojde ke snížení ocenění majetku zjištěné na základě inventarizace a pouze za podmínky, není-li toto snížení trvalého charakteru nebo není snížení ocenění vyjádřeno jiným způsobem, například reálnou hodnotou. Při inventarizaci se posuzuje výše a odůvodněnost vytvořených opravných položek. Jak již bylo zmiňováno u rezerv, hlavní zásadou, se kterou jsou spjatý a podřízeny všechny ostatní zásady, je zásada věrného a poctivého zobrazení. Aby bylo dodrženo této zásady, je tedy nutností provést inventarizaci, porovnat údaje ve výkazech se skutečností, a na tomto základě dále postupovat při tvorbě či zrušení opravné položky.

Opravné položky lze vytvářet i v případech, kdy tak stanoví zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Těmito opravnými položkami se podle § 2 odst. 2 tohoto zákona rozumí opravné položky vymezené v zákoně, vytvořené k rozvahové hodnotě nepromlčených pohledávek splatných po 31. prosinci 1994 a zaúčtované podle zvláštního právního předpisu. Není-li tímto zákonem výslovně stanoveno jinak, opravné položky se netvoří k pohledávkám vzniklým z titulu cenných papírů a ostatních investičních nástrojů, úvěrů, zápůjček, ručení, záloh, plnění ve prospěch vlastního kapitálu, úhrady ztráty obchodní korporace, smluvních pokut a úroků z prodlení, poplatků z prodlení, penále a jiných sankcí ze závazkových vztahů, k pohledávkám nabytým bezúplatně a k souboru pohledávek.

Na základě inventarizace se rozhoduje, zda je výše opravné položky opodstatněná či nikoli a následně se popřípadě ruší. Stejný způsob je používán také při prodeji majetku, na který je opravná položka tvořena (Šebestíková a spol., 2013).

Tvorba opravných položek se účtuje na vrub nákladů a opravná položka se sníží, popřípadě zruší, vyúčtováním ve prospěch nákladů, pokud inventarizace neprokáže opodstatněnost její výše. Obrázek 3.2 znázorňuje účtování tvorby a následné snížení nebo zrušení opravné položky. Opravné položky nesmí mít aktivní zůstatek a nelze je tvořit na zvýšení hodnoty majetku. Daňově uznatelnými náklady se stávají tehdy, pokud způsob tvorby a výše odpovídá znění v zákonu, viz § 3 odst. 3, ZRE.

Obrázek 3.2 Tvorba, snížení a zrušení opravné položky

Zdroj: vlastní zpracování

Aby se opravné položky tvořily, je důležitá inventarizace, na základě které se zjistí skutečné ocenění majetku. Pokud se opravné položky tvoří, musí se tato skutečnost uvést v příloze k účetní závěrce, včetně odůvodnění a způsobu odhadu opravné položky.

3.3.1 Členění opravných položek

Stejně jako rezervy se také opravné položky různě člení. Opravné položky jsou však tvořeny pouze k majetku, který pro tyto účely rozdělujeme takto:

- a) dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek,
- b) zásoby,
- c) finanční majetek,
- d) pohledávky.

a) Opravné položky k dlouhodobému majetku

Podle ČÚS č. 005 Opravné položky se opravné položky tvoří k odpisovanému dlouhodobému majetku, jehož užitná hodnota se běžně snižuje opotřebením, v případech, kdy je jeho užitná hodnota zjištěná při inventarizaci výrazně nižší, než je jeho ocenění v účetnictví po odečtení oprávek, a toto snížení hodnoty nelze považovat za definitivní (za snížení trvalého charakteru).

O opravných položkách dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se účtuje na konci zdaňovacího období pomocí opravných položek na účtech účtové skupiny 09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku.

Tato opravná položka se tvoří například v případě havárie. Majetku se po havárii sníží hodnota, která je ale pouze dočasná, protože v budoucnosti dochází k opravě, navýšení hodnoty tohoto majetku.

b) Opravné položky k zásobám

Tvorba těchto opravných položek je daleko častější než u dlouhodobému majetku. Pokud je cena zásob nižší než cena na trhu a toto snížení není trvalé, je povinností účetní jednotky snížit ocenění zásob prostřednictvím právě opravných položek. Nejčastější důvody pro tvorbu opravných položek u zásob, jsou:

- staré zásoby, které již tolik neprofitují
- sezónnost zboží a jeho prodej se slevou,
- zásoby, které již nelze použít k prvotním účelům, ale lze prodat za nižší cenu,
- ocenění výrobků vlastními náklady může vyšší než jejich cena na trhu,

- do konce účetního období nedorešené zcizené nebo poškozené zásoby.

Podobně jako rezervy se účtují také opravné položky. Jejich tvorba se účtuje na nákladové účty skupiny 55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky provozních nákladů a na účty účtové skupiny 19 - Opravné položky k zásobám. Snížení nebo zrušení opravných položek se účtuje opačným způsobem, tedy ve prospěch nákladových účtů skupiny 55. Pokud se zásoby prodávají, je postup totožný.

c) Opravné položky k finančnímu majetku

Toto přechodné snížení je možné pouze u cenných papírů a podílů. Pokud však existuje povinnost reálného ocenění ze zákona (cenné papíry k obchodování), nelze toto snížení přijatelné. Dojde-li k situaci, kdy účetní jednotka nedokáže nebo by bylo značně finančně zatěžující zjistit jejich reálnou hodnotu, lze použít na snížení jejich hodnoty opravné položky. Zdůvodnění musí být uvedeno v příloze k účetní závěrce.

Další situací je zjištění k datu účetní závěrky významné snížení hodnoty svého podílu. V tomto případě je povinností účetní jednotky využít pro zrealnění ocenění takovéto majetkové účasti opravné položky, ocenění je opět nutno popsát v příloze k účetní závěrce.

Opravné položky se účtují na vrub účtů skupiny 55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti ve prospěch účtu 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku. Snížení nebo zrušení se účtuje již známým způsobem, tedy obráceně.

d) Opravné položky k pohledávkám

Všechny podezřelé pohledávky by měly být zkontrolovány, zejména pak jejich ocenění. Výši opravných položek není možné tvořit na konci účetního období na základě toho, jak vysokého zisku či ztráty účetní jednotka dosáhla. Při tvorbě vnitřních účetních předpisů účetní jednotky by měl být kladen vysoký důraz na tuto problematiku a také tato zavedená pravidla respektovat a dodržovat bez ohledu na to, jakého výsledku hospodaření bylo dosaženo, a zda bude mít tvorba opravných položek dopad na snížení základu daně z příjmů.

Tyto opravné položky jsou v praxi nejčastější nejen vzhledem k tomu, že jsou daňově uznatelné, ale také díky faktu, že situace, kdy je snížena platební schopnost odběratele, je častá. Výnos z obchodního vztahu je již zaúčtován jako výnos, ale skutečná platba není uskutečněna. Výsledek hospodaření se stanovuje na základě rozdílu mezi výnosy a náklady a nebere v potaz,

zda byly uhrazeny. Tím vzniká zkreslení výkazu zisku a ztráty, kde je potřeba dodržovat zásadu věrného a poctivého zobrazení. Pro zachování této zásady se přistupuje ke tvorbě opravných položek, aby se toto snížení pohledávky zobrazilo v účetnictví.

Zákonné opravné položky lze podle zákona o rezervách se tvoří:

- k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení (§ 8),
- k nepromlčeným pohledávkám splatným (§ 8a),
- k pohledávkám z titulu ručení za clo (§ 8b),
- k nepromlčeným pohledávkám podle § 8c.

Opravné položky k pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení tvoří poplatníci daně z příjmů, kteří vedou účetnictví, až do výše rozvahové hodnoty nepromlčených pohledávek, pokud je dlužník v insolvenčním řízení. Opravné položky se ruší, pokud pominou důvody pro jejich existenci, a pokud je pohledávka insolvenčním správcem, věřitelem nebo dlužníkem účinně popřena.

Opravné položky k nepromlčeným pohledávkám splatným po 31. prosinci 1994 mohou tvořit poplatníci daně z příjmů, kteří vedou účetnictví, za podmínky, že od sjednané doby splatnosti pohledávky uplynulo více než 18 měsíců, opravná položka se tvoří až do výše 50 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky, a pokud je tato doba delší než 30 měsíců, lze až do výše 100 % neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky tvořit opravnou položku k dané pohledávce.

Tyto opravné položky nelze uplatnit u pohledávek již odepsaných, dále u pohledávek vzniklých za členy obchodní korporace za upsaný vlastní kapitál, a vzniklých mezi spojenými osobami vymezenými v zákoně o daních z příjmů.

Opravné položky se ruší, pokud pominou důvody pro jejich existenci nebo pokud se daná pohledávka stala promlčenou, popřípadě vznikly důvody, při kterých se odpis pohledávky považuje za výdaj podle zákona od daních z příjmů.

Opravné položky k pohledávkám z titulu ručení za clo tvoří poplatníci daně z příjmů, kteří vedou účetnictví a kteří podle celního zákona ručí za clo. Tyto opravné položky lze tvořit pouze do výše hodnoty pohledávky odpovídající

provedené úhradě cla. Pokud dluh za dlužníka ručitel nesplní v době splatnosti určené celními orgány, nelze tuto opravnou položku vytvářet.

Opravné položky k pohledávkám podle § 8c může vytvořit poplatník nepromlčené pohledávky až do výše 100 % její neuhrazené rozvahové hodnoty pouze v případě, že

- se nejedná o pohledávku v § 8a odst. 3,
- rozvahová hodnota pohledávky bez příslušenství v okamžiku jejího vzniku nepřesáhne částku 30 000 Kč,
- od konce sjednané doby splatnosti pohledávky uplynulo minimálně 12 měsíců,
- celková hodnota pohledávek bez příslušenství nepřesáhne za období, za které se podává daňové přiznání, částku 30 000 Kč.

Samostatná evidence opravných položek podle tohoto ustanovení je povinná.

Pokud jsou k pohledávkám tvořeny opravné položky, musí být tyto pohledávky po splatnosti, nesmí být promlčeny, musí být uvedeny v účetnictví, nesmí být účetně odepsány a při vzniku musí být tato pohledávka zdanitelným příjmem.¹²

Další podmínkou lze také uvést nepřevýšení hodnoty opravné položky nad účetní hodnotu samotné pohledávky, ke které je opravná položka tvořena.

Také zde je představen fiktivní příklad na tvorbu a zrušení opravné položky. Účetní jednotka na konci období 2017 na základě inventarizace zjistila, že odběratel ABC nezaplatil fakturu ve výši 100 000 Kč, která je po splatnosti 7 měsíců. Touto skutečností tedy účetní jednotce vzniká povinnost vytvořit opravnou položku dle interní směrnice, kde je uvedeno, že u pohledávek, které jsou nesplacené déle než 6 měsíců, se tvoří opravná položka ve výši 50 %. V průběhu roku 2018 byla tato pohledávka uhrazena a opravná položka přirozeně zrušena.

¹² Opravné položky k pohledávkám | Právní prostor. Právní prostor [online]. Dostupné z: <https://www.pravni prostor.cz/clanky/financni-pravo/opravne-polozky-k-pohledavkam>

Tabulka 3.4 Příklad na tvorbu a zrušení opravné položky

2017			
Tvorba opravné položky k pohledávkám	50 000	558	391
2018			
Úhrada faktury na BÚ v plné její výši	100 000	221	311
Zrušení opravné položky k pohledávkám	50 000	391	558

Zdroj: vlastní zpracování

3.4 Odpisy

Dlouhodobý majetek po dobu delší než jeden rok vykazuje účetní jednotce ekonomický efekt. Při působení tohoto procesu nastává přirozené opotřebení majetku, jeho postupné znehodnocování či snížení výkonnosti majetku. Fyzické opotřebení značí například nevykonnost majetku po dlouhodobém užívání, morální opotřebení pak například zastaralá technologie daného majetku za existence novější. Toto opotřebení vyjadřuje důležitý účetní nástroj zásady opatrnosti odpisy. Odpisy jsou používány u dlouhodobého majetku, čili použitelnost odpisovaného majetku musí být delší než jeden rok. Opotřebení majetku je minimálně jednou ročně vyjádřit pomocí nákladů do výsledku hospodaření.

Na rozdíl od opravných položek odpisy vyjadřují trvalé snížení majetku. Jde o postupné přenesení pořizovací ceny majetku do nákladů, a tím postupné snižování základu daně.

Podstatná většina účetních jednotek se na odpisy dívá z pohledu daní, zajímá je, o kolik si je možné snížit základ daně, nebo zda je možné daňové odpisy přerušit v případě hrozící ztráty. V praxi jsou účetní odpisy opomíjeny a přednost mají ty daňové. Pouze ale účetní odpisy zaručují, že bude účetnictví a účetní závěrka v souladu se zásadou věrného a poctivého zobrazení (Kolektiv autorů, 2015).

Před zahájením odpisování je třeba učit pořizovací cenu majetku. Účetní oceňování majetku by se nemělo týkat pouze účetního oboru, nýbrž také úzce souvisejícího oboru daňového. Daňové ocenění majetku většinou vyháží právě z účetních dat, kterou případně obměňuje. Znalost ocenění tedy nespočívá pouze ve správném účtování, ale také v optimalizovaném zdanění. Pro účely zákona o účetnictví se rozumí pořizovací cenou cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související. Zjištění pořizovací ceny není nijak složité, je to částka, která při pořízení nesmí chybět, a tou je cena majetku. U plátců DPH, kteří si nárokují odpočet na vstupu, je tato pořizovací cena nižší o tuto nepřímou daň (Děrgel, 2017).

Náklady s pořízením majetku jsou mnohdy sporné, účetní jednotky rozhodují, zda určité náklady do pořízení majetku patří či nikoliv. Řešení této problematiky spočívá v otázce, zda tyto náklady byly vynaloženy pouze pro pořízení dané investice. Nastávají také situace, kdy nelze na tuto otázku odpovědět takto jednoduše. Pro tyto případy jsou v § 47 odst. 1 vyhlášky č. 500/2002 Sb. uvedeny příklady nákladu souvisejících s pořízením majetku (Děrgel, 2017).

Majetek odpisují osoby, které mají podle § 28 ZoÚ vlastnické nebo jiné právo k majetku, anebo které hospodaří s majetkem státu nebo s majetkem územních samosprávných celků.

3.4.1 Členění odpisů

Odpisy se člení na účetní a daňové. Daňové odpisy mají základnu v zákoně o daních z příjmů, účetní odpisy si tvoří účetní jednotka sama podle speciálních potřeb podniku. Je důležité rozlišovat tyto pojmy nejen v teoretické rovině, nýbrž také v praxi.

a) Účetní odpisy

Jak již bylo výše uvedeno, tyto odpisy jsou používány podle rozhodnutí účetní jednotky. Znázorňují reálné opotřebení majetku mnohem důkladněji a přesněji než odpisy daňové. Proto by měl výpočet ročních odpisů co nejlépe odpovídat skutečnosti. Tyto odpisy nejsou daňově uznatelným nákladem, to ale nevylučuje jejich důležitost. Některé podniky, které nepodléhají auditu, si pro zjednodušení ve své interní směrnici často uvádí, že se účetní odpisy rovnají těm daňovým. Z logiky věci vyplývá, že to není možné, a tento postup je chybný.

Jak tvrdí Šebestíková (2013, s. 20) „*odpisový plán by měl respektovat dobu ekonomické životnosti a míru opotřebení majetku, s ohledem na zásadu věrného a poctivého zobrazení majetku při respektování zásady významnosti*“.

Pokud dojde v průběhu užívání majetku ke změnám, které ovlivní odpisový plán majetku, je nutné odpisový plán těmito podmínkám přizpůsobit. Změna by, jako každá jiná, měla být uvedena v příloze účetní závěrky a je možná pouze na začátku účetního období. Změnou odpisového plánu můžeme brát také snížení sazby odpisu v případě, kdy se majetek například nevyužívá, a v těchto případech by se daňové odpisy na tuto dobu přerušily (Šebestíková a kol., 2013).

Účetní jednotka si účetní odpisy stanoví sama až na výjimky, kterými jsou goodwill a oceňovací rozdíl k nabytému majetku. Goodwill se na základě vyhlášky odpisuje rovnoměrně po dobu 60 měsíců a oceňovací rozdíl k nabytému majetku po dobu 180 měsíců (Kolektiv autorů, 2009).

Časové odpisy

Majetek se odpisuje rovnoměrně na základě předem určené doby jeho použitelnosti v přepočtu na měsíce, aby se odpisovalo co nejpřesněji. Časové odpisy lze vypočítat následovně:

$$\text{měsíční odpis} = \frac{\text{pořizovací cena majetku}}{\text{doba použitelnosti (v měsících)}} \quad (3.1)$$

Účetní jednotka si v srpnu roku 2017 pořídila majetek, jehož doba použitelnosti je 60 měsíců a pořizovací cena 750 000 Kč. Odpisy pak vypočetla takto:

$$\text{měsíční odpis} = \frac{750\,000}{60} = 12\,500 \text{ Kč}$$

Tabulka 3.5 Příklad na časové odpisy

Rok	Počet měsíců	Odpis	Zůstatková cena
2017	5	62 500 Kč	687 500 Kč
2018	12	150 000 Kč	537 500 Kč
2019	12	150 000 Kč	387 500 Kč
2020	12	150 000 Kč	237 500 Kč
2021	12	150 000 Kč	87 500 Kč
2022	7	87 500 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výkonové odpisy

Majetek se při těchto odpisech odpisuje také rovnoměrně, ale na základě předem stanoveného výkonu, kterým může být například počet ujetých kilometrů vypočtené takto:

$$\text{odpis} = \frac{\text{pořizovací cena majetku}}{\text{maximální výkon}} \quad (3.2)$$

Stejný majetek jako v předešlém příkladu za 750 000 Kč, a maximální výkon majetku v kilometrech je 500 000.

$$\text{odpis} = \frac{750\,000}{500\,000} = 1,5 \text{ Kč}$$

Tabulka 3.6 Příklad na výkonové odpisy

Rok	Najeté kilometry	Odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2017	15 000	22 500	727 500
2018	135 000	202 500	525 000
2019	210 000	315 000	210 000
2020	48 000	72 000	138 000
2021	67 000	100 500	37 500
2022	25 000	37 500	0

Zdroj: vlastní zpracování

Metoda komponentního odpisování

Některé části odpisovaného majetku (komponenty) mají výrazně odlišnou dobu použitelnosti a výše jeho ocenění je poměrně vyšší v porovnání s ostatními částmi majetku. Tyto části lze odepisovat odděleně až do konce jejich životnosti (Šebestíková a kol. 2013).

b) Daňové odpisy

Daňové odpisy neodpovídají skutečnému opotřebení majetku. Jde pouze o uznatelné náklady do základu daně z příjmů. Odpisuje se jak hmotný, tak i nehmotný majetek. Za odpisovaný nehmotný majetek se podle zákona o daních z příjmů považuje majetek s pořizovací cenou na 60 000 Kč, a odpisuje se podle počtu měsíců použitelnosti., a to audiovizuální dílo nejméně 18 měsíců, software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje nejméně 36 měsíců a ostatní nehmotný majetek nejméně 72 měsíců.

Hmotný majetek má pro daňové odpisy stanoveny doby odpisování a sazby nebo koeficienty pro výpočet maximálních odpisů. Odpisy není povinné použít do plné výše, lze odpisování také pozastavit pro optimalizaci daňového základu, proto je uvedeno slovo maximální. V zákonu má každý majetek svůj kód, podle kterého je následně zařazen do odpisové skupiny, a ta určuje dobu odpisování majetku.

Tabulka 3.7 Odpisové skupiny a doba odpisování

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: § 30 odst. 1 ZDP

Po zjištění, v jaké odpisové skupině majetek je, přichází na řadu volba odpisování, a to mezi rovnoměrným a zrychleným. Při rovnoměrném odpisování jsou stanoveny sazby odpisů pro jednotlivé roky. Toto shrnuje Tabulka 3.8:

Tabulka 3.8 Sazby odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2

Zdroj: § 31 odst. 1a ZDP

V zákonu existují také další sazby, kterých lze použít v případě, že vlastník majetku zvýší vstupní cenu majetku o 10, 15 nebo 20 %, a to za podmínek uvedených v § 31 odst. 2 -5 tohoto zákona.

Rovnoměrný odpis se počítá:

$$\text{roční odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{100} \times \text{sazba odpisu} \quad (3.3)$$

U zrychleného odpisování nejsou sazby, nýbrž koeficienty, které zobrazuje Tabulka 3.9:

Tabulka 3.9 Koeficienty odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	V dalších letech odpisování	Pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: § 32 odst. 1 ZDP

Také zde si lze vstupní cenu zvýšit o 10, 15 nebo 20 %. Podmínky pro uvedené zvýšení jsou dohledatelné v zákonu o daních z příjmů, § 32 odst. 2a.

Výpočet zrychleného odpisu pro první rok:

$$\text{roční odpis} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro první rok}} \quad (3.4)$$

Výpočet zrychleného odpisu pro další roky:

$$\text{roční odpis} = \frac{2 \times \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro další roky} - \text{počet již odepsaných let}} \quad (3.5)$$

Zůstatkovou cenou se rozumí oprávky (souhrn všech dosavadních odpisů) odečteny od vstupní ceny.

Pro přiblížení této části a porovnání rovnoměrného a zrychleného odpisování je použit příklad odpisování osobního automobilu, jehož pořizovací cenou je 250 000 Kč a náklady na dopravu činí 20 000 Kč. Majetek spadá do druhé odpisové skupiny, odpisuje se tedy 5 let.

$$\text{roční odpis}_{\text{rovnoměrný odpis, 1. rok}} = \frac{270\,000}{100} \times 11 = 29\,700 \text{ Kč}$$

$$\text{roční odpis}_{\text{rovnoměrný odpis, další roky}} = \frac{270\,000}{100} \times 22,25 = 60\,075 \text{ Kč}$$

$$\text{roční odpis}_{\text{zrychlený, 1. rok}} = \frac{270\,000}{5} = 54\,000 \text{ Kč}$$

Zrychlený odpis pro další roky jsou počítány až tehdy, kdy je známa zůstatková cena.

$$\text{roční odpis}_{\text{zrychlený, rok 3}} = \frac{129\,600 \times 2}{6 - 2} = 64\,800 \text{ Kč}$$

Tabulka 3.10 Porovnání odpisování

ROK	ROVNOMĚRNÉ ODPISOVÁNÍ			ZRYCHLENÉ ODPISOVÁNÍ		
	odpis	oprávky	ZC	odpis	oprávky	ZC
1	29 700 Kč	29 700 Kč	240 300 Kč	54 000 Kč	54 000 Kč	216 000 Kč
2	60 075 Kč	89 775 Kč	180 225 Kč	86 400 Kč	140 400 Kč	129 600 Kč
3	60 075 Kč	149 850 Kč	120 150 Kč	64 800 Kč	205 200 Kč	64 800 Kč
4	60 075 Kč	209 925 Kč	60 075 Kč	43 200 Kč	248 400 Kč	21 600 Kč
5	60 075 Kč	270 000 Kč	0 Kč	21 600 Kč	270 000 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Podle tabulky 3.10 je jasné, že na dobu odpisování nemá vliv ani jeden ze způsobů, vždy bude odpovídat předem stanovenou dobou odpisování pomocí skupin. Výjimka může nastat,

když v průběhu požívání majetku dojde k jeho technickému zhodnocení. S růstem počtu technických zhodnocení roste také doba odpisování.

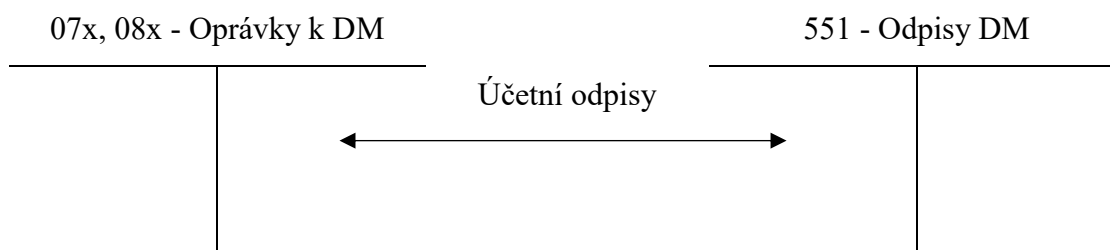
3.4.2 Účtování odpisů

Vždy se účtuje o účetních odpisech, nikoliv o daňových. Jejich rozdíl je řešen v daňovém přiznání právnických osob takto:

- a) pokud jsou účetní odpisy vyšší, zvyšují základ daně na řádku 50 daňového přiznání,
- b) pokud jsou daňové odpisy vyšší, snižují základ daně na řádku 150 daňového přiznání (Kolektiv autorů, 2015).

Účtování odpisů znázorňuje Obrázek 3.3:

Obrázek 3.3 Účtování odpisů

Zdroj: vlastní zpracování

3.5 Odložená daň

Tento účetní nástroj přiřazuje náklady na daň z příjmů do účetního období, kdy budou uhrazeny. Důvodem použití tohoto nástroje je nesoulad mezi účetním výsledkem hospodaření a daňovým základem. Účetnictví dodržuje zásadu věrného a poctivého zobrazení tímto nástrojem tak, že správně tento náklad zařadí do období, kam patří. To také souvisí s dodržáním zásady aktuálního principu (Kolektiv autorů, 2009).

„Úkolem odložené daně je eliminovat časové rozdíly (tzv. přechodné rozdíly) a vyjádřit v účetnictví v aktuálním účetním období výsledek dané účetní operace včetně souvisejících daňových dopadů, které buď již nastaly, nebo nastanou v budoucnosti“ (Kolektiv autorů, 2015, s. 351).

Jádro věci spočívá v rozdílném účetním a daňovém pohledu na majetek. Pomocí odložené daně se náklady na účetní operace přiřadí do správného období bez ohledu na daňové zákony, což odpovídá zásadě opatrnosti. Při zjišťování přechodných rozdílů se nehledí pouze na rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou hodnotou dlouhodobého nehmotného a hmotného

majetku odpisovaného, ale také na další přechodné rozdíly, mezi které patří například opravné položky k zásobám, opravné položky k pohledávkám nebo také rezervy, které jsou tvořeny mimo oblast zákona.

Přechodné rozdíly nazýváme přechodnými, jelikož je tento rozdíl pouze časový, není trvalý. Účetní náklady se stanou daňově uznatelnými v budoucím čase nebo se staly uznatelnými již v čase minulém, což platí také o výnosech. Tento rozdíl se později vyrovnává (Ivana Pilařová, 2015).

Podle § 59 vyhlášky se o odložené dani účtuje a vykazuje, tvoří-li účetní jednotky, konsolidační celek. Dále je tímto paragrafem stanoveno, že účetní jednotky, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu, o odložené dani účtují a vykazují rovněž. Ostatní účetní jednotky si stanoví, zda budou účtovat o odložené dani a vykazovat ji.

Zjišťování a výpočet odložené daně stojí na základě tzv. rozvahového přístupu, tedy ve zjišťování přechodných rozdílů mezi daňovým oceněním aktiv, případně pasiv, a jejich účetním oceněním (Rostislav Chalupa, 2014).

Český účetní standard pro podnikatele č. 003 uvádí, že přechodné rozdíly mohou být:

- **zdanitelné**, které vedou k odloženému daňovému dluhu, jsou to částky, které se pojí s určováním základu daně budoucích období,
- **odčitatelné**, které vedou k odložené daňové pohledávce, jsou to částky, které jsou odčitatelné při určování základu daně budoucích období.

Mezi typické příklady odloženého daňového dluhu patří zejména kladný rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou hodnotou dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku odpisovaného, náklady neuznatelné z pohledu daní, anebo také fondy z přecenění. Příklady odložené daňové pohledávky jsou pak záporný rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou hodnotou dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku odpisovaného, ztrátu minulých let, kterou daná účetní jednotka použije v následujícím období v rámci odčitatelných položek a další odčitatelné položky (Účetnictví v praxi, 4/2017).

O odloženém daňovém dluhu se účtuje vždy, na rozdíl od odložené daňové pohledávky, na kterou je nutno pohlížet se zvýšenou opatrností. Je potřeba zjistit, jak velký bude základ daně a zda umožní celé nebo dílčí pokrytí téhle pohledávky. Pokud si hlavní účetní není jistý, zda bude základ daně natolik vysoký, aby tuto podmínku splnil, je vhodné odloženou daňovou

pohledávku snížit nebo ji vůbec neuplatňovat. Jde-li o výpočet odloženého daňového dluhu, je doporučeno použít nejvyšší známou sazbu daně z příjmů právnických osob pro následující účetní období a naopak u výpočtu odložené daňové pohledávky je vhodné použít nejnižší známou sazbu této daně (Rostislav Chalupa, 2014).

3.5.1 Výpočet a účtování odložené daně

Závazková metoda, která je uplatňována při výpočtu odložené daně, odpovídá postupu, kdy bude vypočtená odložená daň, související s výsledkem hospodaření, uplatněna v následujícím účetním období. Z tohoto důvodu bude uplatněna sazba daně z příjmů pro období, ve kterém bude tato odložená daň uplatněna, jak již bylo uvedeno výše. Rozvahového přístupu je dosaženo, pokud závazková metoda vychází z přechodných rozdílů, kterými jsou rozdíly mezi účetní a daňovou hodnotnou aktiv a pasiv. Odložená daň se vypočítá ze souhrnu všech přechodných rozdílů (Ivana Pilařová, 2015).

Příklad výpočtu a účtování odložené daně v podniku, který účtuje o odložené dani poprvé v roce 2014. Příklad je převzat z knihy Abeceda účetnictví pro podnikatele z roku 2014, jsou zde změněny pouze částky. V následující Tabulce 3.11 Příklad na odloženou daň jsou vypsány jednotlivé položky, které obsahují přechodné rozdíly.

Tabulka 3.11 Příklad na odloženou daň

Vybrané položky	31. 12. 2013	31. 12. 2014	31. 12. 2015
Rozdíl účetních a daňových zůstatkových cen odpisovaného majetku	-230	-300	-350
Účetní opravná položka k pohledávkám	120	100	90
Opravná položka k zásobám zboží	60	70	80
Rezerva na záruční opravy	130	130	130
Neuplatněná daňová ztráta minulých let	220	140	0
CELKEM	300	140	-50

Zdroj: Abeceda účetnictví pro podnikatele 2014

Následně je vypočtena odložená daň jednotlivých let, při které je použita 19% sazba daně z příjmů. V prvních dvou letech je souhrn přechodných rozdílů kladný, a proto se bude jednat o odloženou daňovou pohledávku. Ve třetím roce je tento souhrn záporný a v tomto případě se jedná o odložený daňový dluh. Pro zjednodušení a lepší pohled na věc jsou všechny částky odložené daně matematicky zaokrouhleny.

Odložená daňová pohledávka	57		
Odložená daňová pohledávka		27	
Odložený daňový dluh			-10

Daná odložená daň se bude v prvním roce účtovat na účtech 481 - Odložený daňový závazek a pohledávka a 428 - Nerozdělený zisk minulých let, popřípadě 429 - Neuhrazená ztráta minulých let.

Text účetního případu	Částka v Kč	MD	D
Odložená daň vztahující se k předchozím účetním obdobím (pohledávka)	57	481	428
Odložená daň za rok 2014 (57-27) (snížení pohledávky)	30	592	481

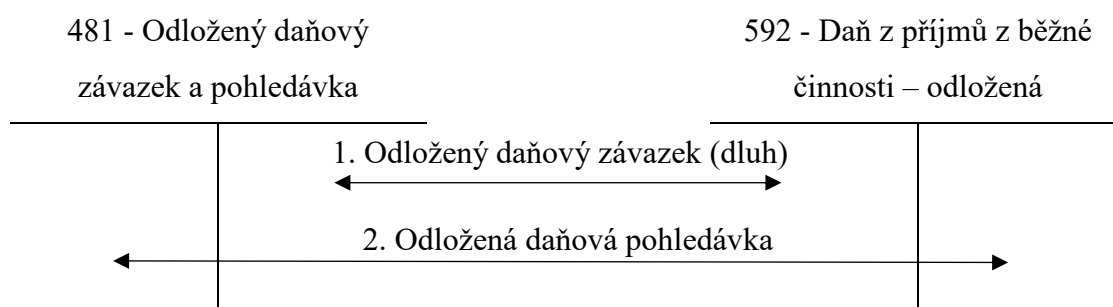
Ke dni 31. 12. 2014 bude účet 481 vykazovat částku 27 na straně MÁ DÁTI (odložená daňová pohledávka).

V dalších letech, jak již bylo naznačeno, se bude odložená daň účtovat na účtu 592 - Daň z příjmů z běžné činnosti – odložená a pohledávka se bude snižovat na účtu 481 - Odložený daňový závazek a pohledávka.

Text účetního případu	Částka v Kč	MD	D
Odložená daň za rok 2015 [27-(-10)] (snížení pohledávky a vznik odloženého daňového dluhu)	37	592	481

Ke dni 31. 12. 2015 bude účet 481 vykazovat částku 10 na straně DAL (odložený daňový dluh).

Obrázek 3.4 Účtování odložené daně

Zdroj: vlastní zpracování

Odložená daň se v rozvaze uvádí v položce aktiv C.II.1.4. Odložená daňová pohledávka nebo v položce pasiv C.I.8. Odložený daňový závazek, případně v položce A. IV. 3. Jiný výsledek hospodaření minulých let v případě, pokud obsahuje rozdíly ze změn účetních metod

a část odložené daně podle § 59 odst. 6 vyhlášky. Ve výsledovce se odložená daň vykazuje v položce L.2. Daň z příjmů odložená.

4 Zhodnocení zásady opatrnosti z hlediska praktického uplatnění

Tato kapitola hodnotí, zda daná firma dodržuje zásadu opatrnosti, a to z pohledu odpisů, opravných položek a účetních rezerv. Vzhledem k tomu, že praktická část není v souladu s žádnou reálnou firmou nebo reálnou účetní závěrkou, je porovnání uplatnění zásady opatrnosti značné.

Firma Ovaopa, s.r.o. se zabývá nákupem a prodejem zboží a službami souvisejícími, jako je balení a doprava zboží. Firma Ovaopa, s.r.o. je na trhu teprve krátce, a to od 1. září 2010.

K zjištění, zda daná firma dodržuje zásadu opatrnosti a věrný a poctivý obraz, byly vybrány pouze některé části interních směrnic, na které se tato kapitola zaměřuje.

4.1 Dlouhodobý majetek a jeho odpisování

Firma oceňuje dlouhodobý majetek podle zákona, a to pořizovací cenou, která zahrnuje nákupní cenu majetku a všechny pořizovací náklady spojené s nákupem majetku. Mezi tyto náklady patří například doprava, instalace majetku nebo clo. V případě vytvoření vlastního hmotného majetku, bude majetek oceněn vlastními náklady.

Do této kategorie se dlouhodobý hmotný majetek zařadí tehdy, pokud bude používán déle než jeden rok a stejně jako u daňového pohledu přesáhne hranici pořizovací ceny 40 000 Kč. Dlouhodobý nehmotný majetek zde patří, pokud bude také používán déle než jeden rok a jeho pořizovací cena je vyšší než 60 000 Kč. Tato pravidla pro hranici zařazení majetku ve firmě pozbyla účinnost k datu účetní závěrky za zdaňovací období 2015.

Od roku 2016 mezi dlouhodobý hmotný majetek patří majetek, jehož pořizovací cena je vyšší než 50 000 Kč. Hranice pořizovací ceny pro zařazení majetku mezi dlouhodobý nehmotný majetek se neměnila. Po nově uvedené skutečnosti se tak změnila evidence dlouhodobého drobného hmotného majetku, kde se zařadí majetek s pořizovací cenou až do výše 50 000 Kč.

Majetek je samostatně evidován na inventárních kartách dlouhodobého majetku, které zahrnují vstupní cenu, datum pořízení, jaký odpis byl zvolen, zda prošel opravou a podrobný seznam jednotlivých odpisů. Dále firma také eviduje samotný seznam veškerého majetku, který vlastní. Pro účely praktické části jich bylo vybráno jen pár, a to 1 stolní počítač, 2 stroje,

2 vozidla a 1 stavba. Podrobnější popis majetku znázorňuje následující Tabulka 4.1 Seznam dlouhodobého majetku:

Tabulka 4.1 Seznam dlouhodobého majetku

Inventární číslo	Datum pořízení	Název majetku	Vstupní cena	Odpisová skupina
0002	3. 9. 2010	Balící hala a sklad	1 500 000 Kč	5
0007	6. 9. 2014	Osobní automobil OCTAVIA COMBI G- TEC	275 000 Kč	2
0009	15. 9. 2013	Dodávka Ford Transit 2.2 TDCi AWD	320 000 Kč	2
0023	6. 2. 2014	Balící stroj MICRA M	62 000 Kč	2
0031	21. 4. 2014	Kompaktní poloautomatický balicí stroj BP 800	135 000 Kč	2
0044	7. 3. 2016	Počítač Lenovo ThinkPad T470s Black	43 850 Kč	1

Zdroj: vlastní zpracování

Odpisování majetku je shodné s odpisy daňovými, a to jak u hmotného, tak i nehmotného majetku. Hmotný majetek se tedy dle ZDP odpisuje v případě pořizovací ceny 40 000 Kč a u nehmotného majetku 60 000 Kč. Aby si účetní jednotka co nejvíce snížila svůj základ daně, používá téměř u každého majetku zrychlený způsob odpisování. Z uvedeného seznamu výjimku tvoří majetek 0002 – Balící hala a sklad a 0007 - Osobní automobil OCTAVIA COMBI G-TEC, u kterých je uplatňován rovnoměrný odpis.

4.1.1 Odpisy Balící haly a skladu

V následujících odstavcích jsou v první řadě znázorněny odpisy podle firmy, které ve většině případů odpovídají daňovým. Následují účetní odpisy podle skutečných údajů o majetku a srovnání těchto dvou rozdílných přístupů k odpisům.

a) Odpisy podle firmy (daňové)

Tento majetek byl zařazen do užívání 3. 9. 2010 a jeho pořizovací cena byla 1 500 000 Kč. Firma si stanovila, že se účetní odpisy rovnají daňovým a odpis tohoto majetku je rovnoměrný. Balící hala a sklad byl zařazen do páté odpisové skupiny a sazba odpisu pro první rok je 1,4 %, pro další roky pak 3,4 %. Odpis pro první rok se vypočetl podle vzorce (3.3) takto:

$$\text{roční odpis} = \frac{1\,500\,000}{100} \times 1,4 = 21\,000 \text{ Kč}$$

Odpis pro další roky je při rovnoměrném odpisování stálý až do konce odpisování majetku. Tyto roční odpisy se vypočítají podle vzorce (3.3) takto:

$$\text{roční odpis} = \frac{1\,500\,000}{100} \times 3,4 = 51\,000 \text{ Kč}$$

Podle těchto vypočtených odpisů jednotlivých let byl stanoven odpisový plán daného majetku v délce doby odpisování odpovídající páté odpisové skupině.

Tabulka 4.2 Daňové odpisy Balící haly a skladu

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2010	21 000	21 000	1 479 000
2011	51 000	72 000	1 428 000
2012	51 000	123 000	1 377 000
2013	51 000	174 000	1 326 000
2014	51 000	225 000	1 275 000
2015	51 000	276 000	1 224 000
...
...
...
2039	51 000	1 500 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

Odpis v prvním roce je podle daňových zákonů nejnižší. Od druhého roku se odpis zvyšuje a v téhle výši je stejný do konce odpisování a vyřazení majetku. Až do dnešní doby nebyla budova nijak opravena, neprošla žádnou rekonstrukcí ani nebyla jinak zhodnocena částkou nad 40 000 Kč, proto se při odpisování nepočítá s žádným technickým zhodnocením.

b) Účetní odpisy

Z podrobné dokumentace bylo zjištěno, že budova je relativně mladá a její životnost není pouze 30 let, nýbrž 45 let. Z pohledu účetního je tedy smysluplné použít účetní odpisy, aby bylo dodrženo zásady opatrnosti a věrný a poctivý obraz. Účetní odpisy se v případě časového odpisování počítají na měsíce, tedy 540 měsíců. Odpisovat se začne od následujícího měsíce, ve kterém byl majetek pořízen, tedy od října 2010. V roce 2010 se odpisuje majetek 3 měsíce (říjen až prosinec), od roku 2011 až do roku 2053 12 měsíců (leden až prosinec) a v roce 2054, v roce, kdy končí životnost majetku, 9 měsíců (leden až září).

Měsíční odpis majetku se počítá podle vzorce (3.1).

$$\text{měsíční odpis} = \frac{1\,500\,000}{540} = 2\,778 \text{ Kč (zaokrouhleno)}$$

Pro rok 2010 byly odpisy ve výši 8 334 Kč (3 měsíce), v letech 2011 – 2053 ve výši 33 336 Kč (12 měsíců) a 25 002 Kč v roce 2054 (9 měsíců). Díky zaokrouhlení se součet odpisů, tedy oprávky, nerovná vstupní ceně, proto se poslední odpis snižuje na částku 24 882 Kč, aby byl majetek odepsán do výše vstupní ceny.

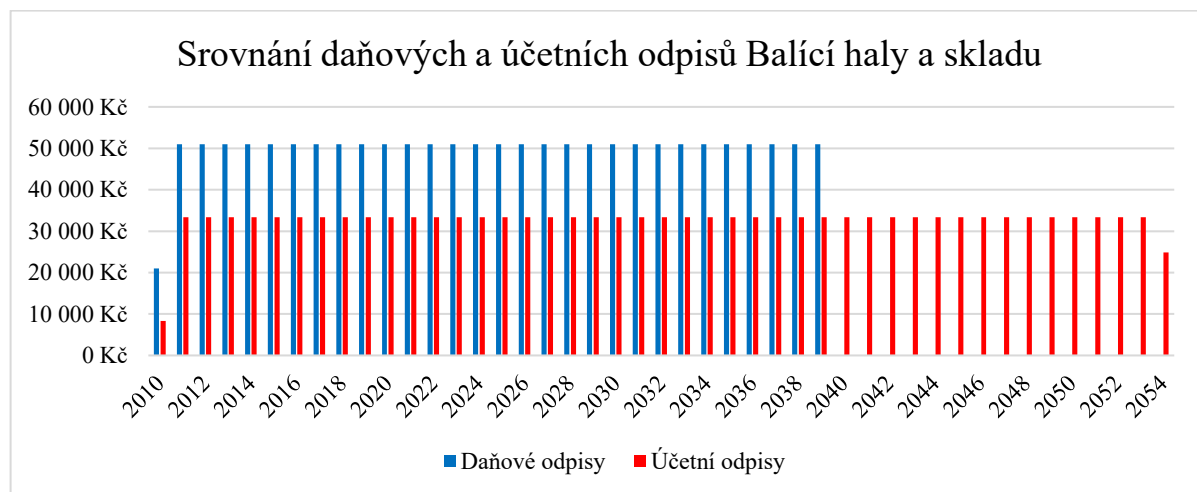
Tabulka 4.3 Účetní odpisy Balící haly a skladu

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2010	8 334	8 334	1 491 666
2011	33 336	41 670	1 458 330
2012	33 336	75 006	1 424 994
2013	33 336	108 342	1 391 658
2014	33 336	141 678	1 358 322
2015	33 336	175 014	1 324 986
...
...
...
2054	24 882	1 500 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

Z počtu let odpisování je tedy zřejmé, že účetními odpisy se odpisování prodlouží a stane se rovnoměrnějším. Toto zaručí reálnější účetní opotřebení majetku.

Graf 4.1 Srovnání daňových a účetních odpisů Balící haly a skladu

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu 4.1 je patrné, že účetní odpisy jsou rovnoměrnější, dále se v účetnictví projevují a zobrazují tak věrný a poctivý obraz podle doby životnosti majetku. Ve výkazech se tyto odpisy budou uvádět v nižších částkách, zato ale delší dobu, což odpovídá správnému projevení majetku ve výkazech. Majetek není tedy nijak nadhodnocen, čím také dodržuje zásadu opatrnosti.

4.1.2 Odpisy Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

V následujících odstavcích jsou, podobně jako u Balící haly a skladu, v první řadě znázorněny odpisy podle firmy, které ve většině případů odpovídají daňovým. Následují účetní odpisy podle skutečných údajů o majetku a srovnání těchto dvou rozdílných přístupů k odpisům.

a) Odpisy podle firmy (daňové)

Pořizovací cena majetku byla stanovena na 275 000 Kč a majetek byl do užívání zařazen 6. 9. 2014, odpisuje se daňově, a to rovnoměrným způsobem. Osobní automobily patří podle daňových zákonů do druhé odpisové skupiny se sazbou pro odpis prvního roku 11 % a pro další roky 22,25 %. Výpočet odpisu prvního roku je podle vzorce (3.3) následující:

$$\text{roční odpis} = \frac{275\,000}{100} \times 11 = 30\,250 \text{ Kč}$$

Odpis pro další roky je při rovnoměrném odpisování stálý až do konce odpisování majetku. Tyto roční odpisy se vypočítaly podle vzorce (3.3) takto:

$$\text{roční odpis} = \frac{275\,000}{100} \times 22,25 = 61\,187,50 \text{ Kč}$$

Podle těchto vypočtených odpisů jednotlivých let byl stanoven odpisový plán daného majetku v délce doby odpisování odpovídající druhé odpisové skupině, který je uveden v tabulce 4.4.

Tabulka 4.4 Daňové odpisy Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2014	30 250	30 250,00	244 750,00
2015	61 187,50	91 437,50	183 562,50
2016	61 187,50	152 625,00	122 375,00
2017	61 187,50	213 812,50	61 187,50
2018	61 187,50	275 000,00	0

Zdroj: vlastní zpracování

Odpis v prvním roce je podle daňových zákonů nejnižší. Od druhého roku se odpis zvyšuje a v téhle výši je stejný do konce odpisování a vyřazení majetku. Až do dnešní doby nebylo auto nijak opraveno ani nebylo jinak zhodnoceno částkou nad 40 000 Kč, proto se při odpisování nepočítá s žádným technickým zhodnocením.

b) Účetní odpisy

Podle uvedené knihy jízd bylo zjištěno, že tento automobil byl a podle odhadů účetní jednotky bude využíván z pohledu najetých kilometrů následovně:

Tabulka 4.5 Předpokládané využití automobilu

Rok	Počet najetých kilometrů (v km)
2014	6 600
2015	20 100
2016	19 800
2017	20 400
2018	20 100
2019	17 000
2020	16 500
CELKEM	120 500

Zdroj: vlastní zpracování

V tomto případě se jedná o výkonové odpisy, protože je známo předpokládané využití automobilu v podobě jeho výkonu, tedy v počtu najetých kilometrů. Nejedná se o časové odpisy, jelikož se nehledí na to, jak dlouho bude majetek využíván. Podle uvedených údajů v tabulce se vypočítají účetní odpisy. Prvním krokem je součet kilometrů, které tento automobil podle odhadů účetní jednotky v době jeho užívání ujede. Dalším krokem je výpočet částky, která připadá na jeden kilometr. Tento výpočet se provede podle vzorce (4.2) takto:

$$odpis = \frac{275\,000}{120\,500} = 2,282 \text{ Kč}$$

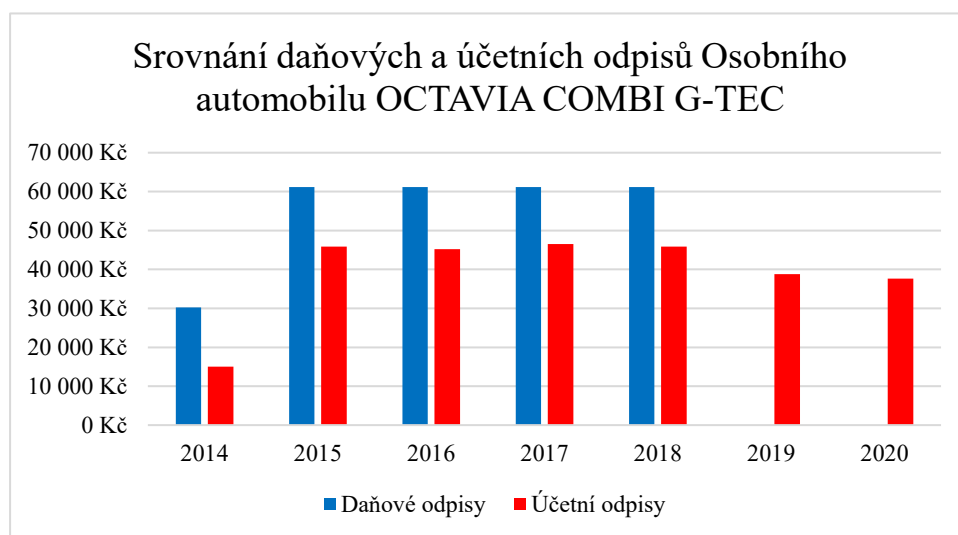
Následuje postupné násobení výše vypočtené částky s počtem najetých kilometrů uvedených v tabulce 4.2. Tyto částky v jednotlivých letech představují odpisy daných let. Z dané tabulky je ihned zřejmé, že účetní jednotka předpokládá dobu životnosti automobilu podle počtu najetých kilometrů o dva roky delší. Již tento poznatek jasně ukazuje, že účetní odpisování podle výkonu je rovnoměrnější a značně reálnější vykazuje skutečné využití majetku. Odpisy jednotlivých let jsou níže uvedeny v tabulce 4.6.

Tabulka 4.6 Účetní odpisy Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Rok	Počet najetých kilometrů (v km)	Výpočet	Roční odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2014	6 600	6 600 x 2,2822	15 062,24	259 937,76
2015	20 100	20 100 x 2,2822	45 871,37	214 066,39
2016	19 800	19 800 x 2,2822	45 186,72	168 879,67
2017	20 400	20 400 x 2,2822	46 556,02	122 323,62
2018	20 100	20 100 x 2,2822	45 871,37	76 452,25
2019	17 000	17 000 x 2,2822	38 796,68	37 655,57
2020	16 500	16 500 x 2,2822	37 655,57	0
CELKEM	120 500	-	275 000,00	-

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.2 Srovnání daňových a účetních odpisů Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného grafu 4.2 Srovnání daňových a účetních odpisů Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC je patrné, že podle počtu najetých kilometrů uvedeného auta jsou účetní odpisy rovnoměrnější, v účetnictví projevují odhadované využití majetku a zobrazují tak věrný a poctivý obraz. Ve výkazech se tyto odpisy budou uvádět v nižších částkách, zato ale delší dobu, což odpovídá správnému projevení majetku ve výkazech. Majetek není tedy nijak nadhodnocen, čím také dodržuje zásadu opatrnosti.

4.1.3 Odpisy Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

V následujících odstavcích jsou, podobně jako u předešlého majetku, v první řadě znázorněny odpisy podle firmy, které ve většině případů odpovídají daňovým. Následují účetní odpisy podle skutečných údajů o majetku a srovnání těchto dvou rozdílných přístupů k odpisům.

a) Odpisy podle firmy (daňové)

Pořizovací cena majetku byla stanovena na 135 000 Kč a majetek byl do užívání zařazen 21. 4. 2014, odpisuje se daňově, a to zrychleným způsobem. Stroje využívány pro balení zboží patří podle daňových zákonů do druhé odpisové skupiny s koeficientem pro odpis prvního roku 5 a pro další roky koeficient 6. Výpočet odpisu prvního roku je podle vzorce (3.4) následující:

$$\text{rok 2014} = \frac{135\,000}{5} = 27\,000 \text{ Kč}$$

Odpisy dalších let se vypočítaly podle vzorce (3.5). Každý rok se zdvojnásobí zůstatková cena minulého roku, která se poté vydělí koeficientem pro zrychlený odpis druhé odpisové skupiny, tedy 6. Tento koeficient se dále sníží o počet let, které odpovídají již odepsaným rokům. Teprve až nyní je koeficient upraven ke správnému použití vzorce zrychlených odpisů.

$$\text{rok 2015} = \frac{2 \times 108\,000}{6 - 1} = 43\,200 \text{ Kč}$$

$$\text{rok 2016} = \frac{2 \times 64\,800}{6 - 2} = 32\,400 \text{ Kč}$$

$$\text{rok 2017} = \frac{2 \times 32\,400}{6 - 3} = 21\,600 \text{ Kč}$$

$$\text{rok 2018} = \frac{2 \times 10\,800}{6 - 4} = 10\,800 \text{ Kč}$$

Podle těchto vypočtených odpisů jednotlivých let byl stanoven odpisový plán daného majetku v délce doby odpisování odpovídající druhé odpisové skupině, viz tabulka 4.7.

Tabulka 4.7 Daňové odpisy Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2014	27 000	27 000	108 000
2015	43 200	70 200	64 800
2016	32 400	102 600	32 400
2017	21 600	124 200	10 800
2018	10 800	135 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

b) Účetní odpisy

Z interní dokumentace účetní jednotky bylo zjištěno, že tento majetek byl využíván nesouměrně, tedy každý rok jinak, podle individuálních potřeb zákazníků. Využití v roce 2018

je zjištěno pouze odhadem. Toto využití bylo vyjádřeno v počtu zabaleného zboží, které níže uvádí tabulka 4.8.

Tabulka 4.8 Skutečné využití Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Rok	Počet zabalených kusů zboží (v km)
2014	56
2015	123
2016	104
2017	85
2018	100
CELKEM	468

Zdroj: vlastní zpracování

V tomto případě se, stejně jako u osobního automobilu, jedná o výkonové odpisy, protože je známo předpokládané využití balicího stroje v podobě jeho výkonu, tedy v počtu zabalených kusů zboží. Nejedná se o časové odpisy, jelikož se nehledí na to, jak dlouho bude majetek využíván. Podle uvedených údajů v tabulce se vypočítají účetní odpisy. Prvním krokem je součet zabalených kusů zboží, které tento balicí stroj podle účetní jednotky v době jeho užívání skutečně zabalí. Dalším krokem je výpočet částky, která připadá na jeden zabalený kus zboží. Tento výpočet se provede podle vzorce (4.2) takto:

$$odpis = \frac{135\,000}{468} = 288,4615 \text{ Kč}$$

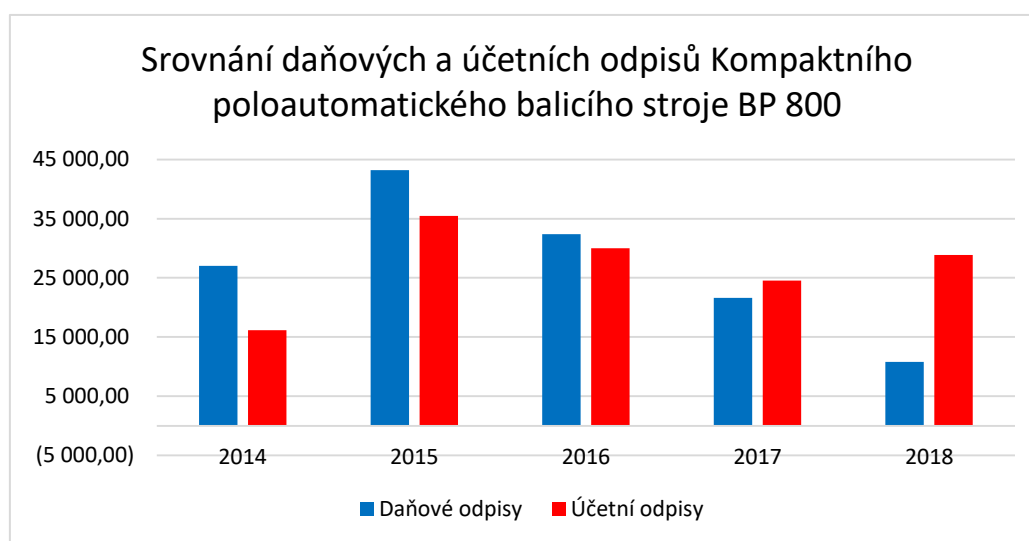
Následuje postupné násobení výše vypočtené částky s počtem zabalených kusů zboží uvedených v tabulce 4.8. Tyto částky v jednotlivých letech představují odpisy daných let. Z dané tabulky je ihned zřejmé, že odpisy dílčích let budou nerovnoměrné odpovídající využití majetku individuálně dle potřeb. To také dokazuje dodržení zásady opatrnosti a věrného a poctivého zobrazení, jelikož je středem pozornosti skutečné využití. Odpisy jednotlivých let jsou uvedeny v tabulce 4.9 níže.

Tabulka 4.9 Účetní odpisy Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Rok	Počet zabalených kusů zboží (v ks)	Výpočet	Roční odpis (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2014	56	56 x 288,4615	16 153,85	118 846,15
2015	123	123 x 288,4615	35 480,77	83 365,38
2016	104	104 x 288,4615	30 000,00	53 365,38
2017	85	85 x 288,4615	24 519,23	28 846,15
2018	100	100 x 288,4615	28 846,15	0
CELKEM	468	-	135 000,00	-

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.3 Srovnání daňových a účetních odpisů Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4.3 ukazuje, že podle počtu zabalených kusů zboží nejsou účetní odpisy rovnoměrnější, v účetnictví projevují odhadované využití majetku a zobrazují tak věrný a poctivý obraz. To také vyvrací možnou domněnku, že účetní odpisy majetku způsobí jeho delší a pravidelnější odpisování. Skutečné využití nemusí nutně způsobit zřejmý rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy. Nicméně i existence těchto minimálních odchylek značí správnost tvorby odpisového plánu účetními odpisy, jelikož se od těch daňových odlišují. Majetek není nijak nadhodnocen, čím také dodržuje zásadu opatrnosti.

4.1.4 Odpisy Počítače Lenovo ThinkPad T470s Black

V následujících odstavcích jsou, podobně jako u předešlého majetku, v první řadě znázorněny odpisy podle firmy, které ve většině případů odpovídají daňovým. Následují účetní odpisy podle skutečných údajů o majetku a srovnání těchto dvou rozdílných přístupů k odpisům.

a) Odpisy podle firmy (daňové)

Pořizovací cena majetku byla stanovena na 43 850 Kč a majetek byl do užívání zařazen 7. 3. 2016, odpisuje se daňově, a to zrychleným způsobem. Takto drobný majetek, jako například právě osobní počítač, patří podle daňových zákonů do první odpisové skupiny s koeficientem pro odpis prvního roku 3 a pro další roky koeficient 4. Výpočet odpisu prvního roku je podle vzorce (3.4) následující:

$$\text{rok 2016} = \frac{43\,850}{3} = 14\,616,67 \text{ Kč (zaokrouhleno)}$$

Odpisy dalších let se vypočítaly podle vzorce (3.5). Každý rok se zdvojnásobí zůstatková cena minulého roku, která se poté vydělí koeficientem pro zrychlený odpis první odpisové skupiny, tedy 4. Tento koeficient se dále sníží o počet let, které odpovídají již odepsaným rokům. Teprve až nyní je koeficient upraven ke správnému použití vzorce zrychlených odpisů.

$$\text{rok 2017} = \frac{2 \times 29\,233,33}{4 - 1} = 19\,488,89 \text{ Kč}$$

$$\text{rok 2018} = \frac{2 \times 9\,744,44}{4 - 2} = 32\,400 \text{ Kč}$$

Podle těchto vypočtených odpisů jednotlivých let byl stanoven odpisový plán daného majetku v délce doby odpisování odpovídající první odpisové skupině, který uvádí Tabulka 4.10 Daňové odpisy Počítače Lenovo ThinkPad T470s Black.

Tabulka 4.10 Daňové odpisy Počítače Lenovo ThinkPad T470s Black

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2016	14 616,67	14 616,67	29 233,33
2017	19 488,89	34 105,56	9 744,44
2018	9 744,44	43 850,00	0

Zdroj: vlastní zpracování

b) Účetní odpisy

Účetní jednotka si od roku 2016 nově zvolila, že dlouhodobý hmotný majetek bude do evidence DHM zařazovat při pořizovací ceně nad 50 000 Kč. Při tomto majetku, kdy je pořizovací cena 43 850 Kč tedy platí, že se do dlouhodobého hmotného majetku zařazovat nebude a je uveden v evidenci dlouhodobého drobného hmotného majetku.

Z toto vyplývá, že si daná účetní jednotka nebude vést žádný odpisový plán účetních odpisů a do nákladů si uvede pouze odpisy daňové, jelikož účetní odpisy v tomto případě nevytvářejí. Nicméně si účetní jednotka povede evidenci DDHM, kde tento majetek zakomponuje. Srovnání daňových a účetních odpisů tohoto majetku je tedy zcela zbytečné, protože daná účetní jednotka nevede účetní odpisy a není s čím srovnávat.

Nevylučuje se tím ale skutečnost, že účetní jednotka v tomto případě postupuje podle zásady opatrnosti a věrného a poctivého zobrazení. Daňové a účetní odpisy se nerovnají, rozlišují se, a tudíž na ně vytváří odlišný pohled.

Tento majetek daňově vchází do účetnictví pomocí daňových odpisů. Při účetní operaci, kdy se majetek zařazuje k užívání, se podle potřeb účetní jednotky zahájí evidence karty dlouhodobého drobného majetku, jak již bylo uvedeno výše. Pro tento drobný majetek si, dle svého zvážení, může účetní jednotka přidat účet v účtové skupině 02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný, kde bude evidovat DDHM. V rámci tohoto rozlišení účetních a daňových odpisů vzniká rozdíl, a to ve výši daňových odpisů, jelikož účetní odpisy jsou nulové. Tento rozdíl vyjadřuje odčitatelnou položku, která snižuje základ daně.

4.1.5 Odpisy ostatního majetku

Tato část se věnuje pouze zobrazení, jak vypadají odpisové plány ostatního majetku, účetní odpisy vypočteny nebudou. Tento oddíl slouží pro potřeby následující části, kde bude znázorněn vliv odpisů na základ daně.

Odpis Dodávky Ford Transit 2.2 TDCi AWD

Pořizovací cena majetku byla stanovena na 320 000 Kč a majetek byl do užívání zařazen 15. 9. 2013, odpisuje se daňově, a to zrychleným způsobem. Dodávky patří podle daňových zákonů do druhé odpisové skupiny s koeficientem pro odpis prvního roku 5 a pro další roky koeficient 6. Výpočet odpisu prvního roku je podle vzorce (3.4) následující:

$$rok\ 2013 = \frac{320\ 000}{5} = 64\ 000\ Kč$$

Odpisy dalších let se vypočítaly podle vzorce (3.5). Každý rok se zdvojnásobí zůstatková cena minulého roku, která se poté vydělí koeficientem pro zrychlený odpis druhé odpisové skupiny, tedy 6. Tento koeficient se dále sníží o počet let, které odpovídají již odepsaným rokům. Teprve až nyní je koeficient upraven ke správnému použití vzorce zrychlených odpisů.

$$rok\ 2014 = \frac{2 \times 256\ 000}{6 - 1} = 102\ 400\ Kč$$

$$rok\ 2015 = \frac{2 \times 153\ 600}{6 - 2} = 76\ 800\ Kč$$

$$rok\ 2017 = \frac{2 \times 76\ 800}{6 - 3} = 51\ 200\ Kč$$

$$rok\ 2018 = \frac{2 \times 25\ 600}{6 - 4} = 25\ 600\ Kč$$

Podle těchto vypočtených odpisů jednotlivých let byl stanoven odpisový plán daného majetku v délce doby odpisování odpovídající druhé odpisové skupině, viz Tabulka 4.11 Daňové a účetní odpisy Dodávky Ford Transit 2.2 TDCi AWD. Účetní jednotka nerozlišuje účetní a daňové odpisy, a nebyly ani pro dodržení zásady opatrnosti v této části vypočteny. Odpisový plán tak obsahuje jak daňové, tak i účetní odpisy, protože se rovnají.

Tabulka 4.11 Daňové a účetní odpisy Dodávky Ford Transit 2.2 TDCi AWD

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2013	64 000	64 000	256 000
2014	102 400	166 400	153 600
2015	76 800	243 200	76 800
2016	51 200	294 400	25 600
2017	25 600	320 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

Odpis Balicího stroj MICRA M

Pořizovací cena majetku byla stanovena na 62 000Kč a majetek byl do užívání zařazen 6. 2. 2014, odpisuje se daňově, a to zrychleným způsobem. Balicí stroje patří podle daňových zákonů do druhé odpisové skupiny s koeficientem pro odpis prvního roku 5 a pro další roky koeficient 6. Výpočet odpisu prvního roku je podle vzorce (3.4) následující:

$$rok\ 2014 = \frac{62\ 000}{5} = 12\ 400\ Kč$$

Odpisy dalších let se vypočetly podle vzorce (3.5). Každý rok se zdvojnásobí zůstatková cena minulého roku, která se poté vydělí koeficientem pro zrychlený odpis druhé odpisové skupiny, tedy 6. Tento koeficient se dále sníží o počet let, které odpovídají již odepsaným rokům. Teprve až nyní je koeficient upraven ke správnému použití vzorce zrychlených odpisů.

$$rok\ 2015 = \frac{2 \times 49\,600}{6 - 1} = 19\,840\ K\check{c}$$

$$rok\ 2016 = \frac{2 \times 29\,760}{6 - 2} = 14\,880\ K\check{c}$$

$$rok\ 2017 = \frac{2 \times 14\,880}{6 - 3} = 9\,920\ K\check{c}$$

$$rok\ 2018 = \frac{2 \times 4\,960}{6 - 4} = 4\,960\ K\check{c}$$

Podle těchto vypočtených odpisů jednotlivých let byl stanoven odpisový plán daného majetku v délce doby odpisování odpovídající druhé odpisové skupině, viz Tabulka 4.12 Daňové a účetní odpisy Balicího stroje MICRA M. Účetní jednotka nerozlišuje účetní a daňové odpisy, a nebyly ani pro dodržení zásady opatrnosti v této části vypočteny. Odpisový plán tak obsahuje jak daňové, tak i účetní odpisy, protože se rovnají.

Tabulka 4.12 Daňové a účetní odpisy Balicího stroje MICRA M

Rok	Odpis (v Kč)	Oprávky (v Kč)	Zůstatková cena (v Kč)
2014	12 400	12 400	49 600
2015	19 840	32 240	29 760
2016	14 880	47 120	14 880
2017	9 920	57 040	4 960
2018	4 960	62 000	0

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.6 Vliv odpisů na základ daně

Odpisy, kromě jiného, hrají důležitou roli také při zjišťování výsledku hospodaření a následném základu daně. Dokáží totiž výrazně tento základ snížit anebo zvýšit. V případě, že účetní odpisy jsou vyšší než daňové, bude o tuto částku základ daně zvýšen, v opačné situaci, tedy pokud jsou účetní odpisy nižší, se o tuto částku základ daně sníží. Účetní odpisy vyjadřují skutečné opotřebení majetku, daňové značí hodnotu majetku z daňového pohledu, je proto žádoucí, aby byl pro co nejvěrnější pohled mezi těmito částkami rozdíl, aby bylo dokázáno, že se na odpisy majetku hledí správným úhlem.

Případné uvedené změny základu daně, které zajistí rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy, jsou zobrazeny v následující tabulce. Připočitatelná položka odpovídá částce, která

zvyšuje základ daně, a odčitatelná položka není nic jiného, než částka, která základ daně snižuje.

Tabulka 4.13 Rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy a vliv na ZD

Účetní odpisy = daňové odpisy	ZD se o žádnou částku neupravuje
Účetní odpisy > daňové odpisy	ZD se zvýší o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy (připočitatelná položka k ZD)
Účetní odpisy < daňové odpisy	ZD se sníží o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy (odčitatelná položka od ZD)

Zdroj: vlastní zpracování

Na takto daných pravidlech se určuje, zda se základ daně za dané účetní období sníží nebo zvýší. Tuto situaci aplikuje tabulka níže, která rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy porovnává. Použité odpisy odpovídají odpisům vybraného majetku fiktivní společnosti od roku 2010, a pro zkrácení, jen do roku 2020. Částky jsou matematicky zaokrouhleny.

Tabulka 4.14 Vliv účetních a daňových odpisů na ZD

Rok	Účetní odpisy (v Kč)	Daňové odpisy (v Kč)	Rozdíl (v Kč)	Vliv na ZD
2010	8 334	21 000	- 12 666	Odčitatelná položka od ZD
2011	33 336	51 000	- 17 664	Odčitatelná položka od ZD
2012	33 336	51 000	- 17 664	Odčitatelná položka od ZD
2013	97 336	115 000	- 17 664	Odčitatelná položka od ZD
2014	179 352	223 050	- 43 698	Odčitatelná položka od ZD
2015	211 328	252 028	- 40 700	Odčitatelná položka od ZD
2016	174 603	225 285	- 50 682	Odčitatelná položka od ZD
2017	139 931	188 797	- 48 866	Odčitatelná položka od ZD
2018	113 013	137 692	- 24 679	Odčitatelná položka od ZD
2019	72 133	51 000	21 133	Připočitatelná položka k ZD
2020	70 922	51 000	19 922	Připočitatelná položka k ZD

Zdroj: vlastní zpracování

Ve většině let se tedy podle výpočtů bude základ daně snižovat o odčitatelné položky. V roce 2019 a 2020 se bude základ daně zvyšovat o připočitatelnou položku, jelikož jsou účetní odpisy vyšší než ty daňové.

Odlišovat účetní a daňové odpisy majetku není vhodné pouze pro zachování věrného a poctivého obrazu ve vzájemnostech se zásadou opatrnosti, ale také slouží jako účetní nástroj, který dokáže poměrně efektivně upravit základ daně.

4.2 Odložená daň

O odložené dani účetní jednotka nemá v interních směrnících žádný údaj, takže o ní neúčtuje. V této části však bude znázorněno, jak by se odložená daň vypočetla, zaúčtovala a jaký dopad by měla na výsledek hospodaření.

Přechodné rozdíly budou vypočteny z rozdílů mezi účetními a daňovými zůstatkovými cenami majetku, které byly vypočteny v části 4.1 Dlouhodobý majetek a jeho odpisování. Všechny částky jsou zaokrouhleny.

Tabulka 4.15 Zůstatkové ceny majetku a jejich rozdíly

Rok	DZC (v Kč)	ÚZC (v Kč)	Přechodné rozdíly (v Kč)	Odložená daňová pohledávka/dluh
2010	1 479 000	1 491 666	- 12 666	Odložený daňový dluh
2011	1 428 000	1 458 330	- 30 330	Odložený daňový dluh
2012	1 377 000	1 424 994	- 47 994	Odložený daňový dluh
2013	1 582 000	1 647 658	- 65 658	Odložený daňový dluh
2014	1 830 950	1 940 306	- 109 356	Odložený daňový dluh
2015	1 578 923	1 728 978	- 150 055	Odložený daňový dluh
2016	1 397 488	1 554 376	- 156 888	Odložený daňový dluh
2017	1 208 692	1 414 444	- 205 752	Odložený daňový dluh
2018	1 071 000	1 301 430	- 230 430	Odložený daňový dluh
2019	1 020 000	1 229 298	- 209 298	Odložený daňový dluh
2020	969 000	1 158 306	- 189 306	Odložený daňový dluh

Zdroj: vlastní zpracování

V následující tabulce je vypočtena odložená daň za jednotlivé roky za použití sazby daně z příjmů 19 %.

Tabulka 4.16 Výpočet odložené daně

Rok	Přechodné rozdíly (v Kč)	Odložený dluh
2010	- 12 666	- 2 407
2011	- 30 330	- 5 763
2012	- 47 994	- 9 119
2013	- 65 658	- 12 475
2014	- 109 356	- 20 778
2015	- 150 055	- 28 510
2016	- 156 888	- 29 809
2017	- 205 752	- 39 093
2018	- 230 430	- 43 782
2019	- 209 298	- 39 767
2020	- 189 306	- 35 968

Zdroj: vlastní zpracování

Odložená daň se v prvním roce účtuje ve vypočtené výši. V dalších letech se pak bude od odložené dani z tabulky 4.16 odečítat již výsledná částka odložené daně, která je vypočtena v tabulce 4.17. Odečítají se všechny částky před daným rokem.

Tabulka 4.17 Výpočet odložené daně

Odložená daň	Výpočet	Částka v Kč
Odložená daň za rok 2010	-	- 2 407
Odložená daň za rok 2011 (závazek)	-5 763-(-2 407)	- 3 356
Odložená daň za rok 2012 (závazek)	- 9 119-(-3 356)-(-2 407)	- 3 356
Odložená daň za rok 2013 (závazek)	- 12 475-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	- 3 356
Odložená daň za rok 2014 (závazek)	- 20 778-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	- 8 303
Odložená daň za rok 2015 (závazek)	- 28 510-(-8 303)-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	- 7 732
Odložená daň za rok 2016 (závazek)	- 29 809-(-7 732)-(-8 303)-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	- 1 299
Odložená daň za rok 2017 (závazek)	- 39 093-(-1 299)-(-7 732)-(-8 303)-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	- 9 284
Odložená daň za rok 2018 (závazek)	- 43 782-(-9 284)-(-1 299)-(-7 732)-(-8 303)-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	- 4 689
Odložená daň za rok 2019 (pohledávka)	- 39 767-(-4 689)-(-9 284)-(-1 299)-(-7 732)-(-8 303)-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	4 015
Odložená daň za rok 2020 (pohledávka)	- 35 968-4 015-(-4 689)-(-9 284)-(-1 299)-(-7 732)-(-8 303)-(-3 356)-(-3 356)-(-3 356)-(-2 407)	3 799

Zdroj: vlastní zpracování

Tyto vypočtené částky se účtují v prvním roce rozvahově, tedy na účty 428 a 481. V dalších letech se podle toho, zda je odložená daň pohledávkou či dluhem, účtují výsledkově na účty 592 a 481. Odložená daňová pohledávka při účtování obsahuje účet 481 na straně Má Dáti a účet 592 na straně Dal.. Při účtování odloženého daňového závazku se tyto účty prohodí.

Tabulka 4.18 Účtování odložené daně

Text účetního případu	Částka v Kč	MD	D
Odložená daň za rok 2010	2 407	428	481
Odložená daň za rok 2011	3 356	592	481
Odložená daň za rok 2012	3 356	592	481
Odložená daň za rok 2013	3 356	592	481
Odložená daň za rok 2014	8 303	592	481
Odložená daň za rok 2015	7 732	592	481
Odložená daň za rok 2016	1 299	592	481
Odložená daň za rok 2017	9 284	592	481
Odložená daň za rok 2018	4 689	592	481
Odložená daň za rok 2019	4 015	481	592
Odložená daň za rok 2020	3 799	481	592

Zdroj: vlastní zpracování

Jelikož se v tomto příkladu neúčtuje o odložené dani až do konce odpisování majetku, účet 481 k 31. 12. 2020 nevykazuje zůstatek 0. Nicméně pokud by se počítala odložená daň až do doby konce odpisování majetku, tedy doby, kdy zůstatková cena majetku je nulová, konečný zůstatek účtu 481 by byl také nulový, protože se jedná pouze o přechodné rozdíly, které se časem vyrovnávají.

Tabulka 4.19 Stav účtu 481 - Odložený daňový závazek a pohledávka

	MD	D
1. 1. 2011		2 407
31. 12. 2011		3 356
31. 12. 2012		3 356
31. 12. 2013		3 356
31. 12. 2014		8 303
31. 12. 2015		7 732
31. 12. 2016		1 299
31. 12. 2017		9 284
31. 12. 2018		4 689
31. 12. 2019	4 015	
31. 12. 2020	3 799	

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Zhodnocení praktické části

Jak bylo výše uvedeno, je žádoucí, aby účetní jednotka dbala na zásadu opatrnosti a věrného a poctivého zobrazení. Nástroje zásady opatrnosti nejen dodržují tuto zásadu,

ale mohou také značně ovlivnit výsledek hospodaření, který pak odpovídá správnému vykázování a věrnému zobrazení.

Stanovení, že se účetní odpisy rovnají daňovým, účetní jednotce pouze zjednodušuje tvorbu odpisových plánů, výpočet výsledku hospodaření a následný základ daně. Tento postup však není správný a je potřeba tyto odpisy rozlišovat. Skutečné opotřebení majetku a daňová hodnota majetku nemá spolu nic společného, a proto je nerozumné tyto dvě záležitosti spojovat a vydávat za jednu platnou. Platí také, že pokud účetní jednotka eviduje pouze odpisový plán s daňovými odpisy, účetní a daňové odpisy se rovnají, podhodnocuje tím majetek, což značí nedodržení zásady opatrnosti.

V závislosti na výpočet účetních odpisů majetku vznikly různé daňové a účetní zůstatkové ceny majetku. Vznikl tedy důvod k výpočtu a účtování odložené daně. Ve většině let se jednalo o daňový závazek, jelikož daňová zůstatková cena byla nižší než ta účetní, a účetní jednotce tak zbývá na dani doplatit.

5 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsat vybrané zásady účetnictví s detailním pohledem na zásadu opatrnosti. Tato práce se také zaměřovala na oblast nástrojů zásady opatrnosti, které podrobně rozvádí a vysvětluje jejich použití v praxi.

První částí byla část teoretická, kde se vysvětloval význam vybraných účetních zásad. Zásada opatrnosti pak byla uvedena v další části, v které jsou také vysvětleny účetní nástroje zásady opatrnosti, a to rezervy, opravné položky, odpisy a odložená daň. Každý účetní nástroj má své opodstatnění, důvod proč existují a proč jej využívat. Proto by žádná účetní jednotka neměla účetní nástroje opomíjet a nepracovat s nimi.

Druhá část byla praktická, jejíž náplní byla aplikace vybraných účetních nástrojů zásady opatrnosti. Jedná se o odpisy a odloženou daň. Praktická část byla zpracována na základě interních směrnic fiktivní firmy Ovaopa, s.r.o., která se zabývá nákupem a prodejem zboží a souvisejícími službami, jako je například balení zboží. Praktická část fiktivní účetní jednotce „předložila“ správné řešení odpisů. Jednalo se o skutečné opotřebení majetku, tedy účetní odpisy podle skutečného využití majetku vyjádřeném ve výkonu nebo v časovém hledisku, v podobě doby životnosti majetku. Tyto údaje o skutečném využití majetku měla účetní jednotka k dispozici, jelikož si vede evidence, jako například knihu jízd.

Na základě výpočtů účetních odpisů přirozeně vznikly odlišné daňové a účetní odpisové plány, ze kterých byly pro lepší zobrazení zpracovány grafy. Tyto grafy tedy porovnávají daňové a účetní odpisy, jejich výši a dobu odpisování. Rozdíl mezi nimi je při pohledu na graf značný a jasný. Potvrzuje, že při správné tvorbě odpisových plánů se nesmí daňové a účetní odpisy rovnat, jelikož jsou to dva různé pohledy na věc. Účetní odpisy vyjadřují skutečné opotřebení majetku a daňové odpisy značí hodnotu majetku z daňového pohledu.

Po tvorbě jiných daňových a účetních odpisových plánů vznikly také jiné daňové a účetní zůstatkové ceny, na základě kterých je účetní jednotce doporučeno vypočítat a účtovat o odložené dani. Přejícné rozdíly dané fiktivní účetní jednotky jsou poměrně značné a ve většině let došlo k odloženému daňovému dluhu, protože daňové zůstatkové ceny majetku byly nižší než účetní zůstatkové ceny. Firma tak musí „doplatit“ daň z příjmů v příštím období od období, kdy vznikl odložený daňový dluh.

Po přečtení této práce by měl mít čtenář alespoň minimální, ale ucelený pohled na věc, měl by znát význam účetních zásad, účetní nástroje zásady opatrnosti včetně jejich použití a znát důvod, proč se těchto účetních zásad držet.

Tato práce může pomoci účetním jednotkám, které nedbají na zásadu opatrnosti. Může jim vysvětlit danou problematiku a může také sloužit jako podklad pro správnou tvorbu účetních odpisů a odložené daně.

Seznam použité literatury

Literatura

1. DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Základy účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 308 s. ISBN 978-80-7357-544-1.
2. HAKALOVÁ, Jana, Marcela PALOCHOVÁ, Yveta PŠENKOVÁ a Hana BARTKOVÁ. *Účetnictví podnikatelských subjektů I*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012, 120 s. ISBN 978-80-248-2905-0.
3. CHALUPA, Rostislav, Jiří KADLEC, Jana PILÁTOVÁ, et al. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2014*. Olomouc: ANAG, 2014. ISBN 978-80-7263-862-8.
4. KOCH, Jiří. *Účetní závěrka podnikatelů za rok 2016*. Český Těšín: Poradce s.r.o., 2017. 200 s. ISBN 9788073653781.
5. KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2017*. 15. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 448 s. ISBN 978-80-7554-068-3.
6. KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2009. ISBN 978-80-248-2149-8
7. KOLEKTIV AUTORŮ. *Účetnictví podnikatelů: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2015* Praha: ASPI, 2015. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-689-1.
8. KOVANICOVÁ, Dana. *ABECEDA účetních znalostí pro každého*. 20. aktualizované vydání. Praha: Polygon, 2012. 412 s. ISBN 978-80-7273-169-5.
9. PILÁŘOVÁ, Ivana. *Účetnictví podnikatelských subjektů*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, a. s., 2011, 140 s. ISBN 978-80-7357-617-2.
10. RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2017*. 17. vyd. Olomouc: ANAG, 2017, 1152 s. ISBN 978-80-7554-061-4
11. SLÁDKOVÁ, Eva a kolektiv. *Finanční účetnictví a výkaznictví*. 2. vydání. Praha: Institut certifikace účetních, a. s., 2014. 288 s. ISBN 978-80-8671-697-8.
12. SVATOŠOVÁ, Jana, Jana TRÁVNÍČKOVÁ. *Účtová osnova, české účetní standardy, postupy účtování pro podnikatele*. Olomouc: ANAG, 2012. 368 s. ISBN 978-80-7263-729-4

13. ŠEBESTÍKOVÁ, Viola a kolektiv. *Účetnictví podnikatelských subjektů II*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2013. ISBN 978-80-248-3141-1.
14. ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2016. 288 s. ISBN 978-80-271-0048-4.

Právní předpisy

15. Český účetní standard pro podnikatele č. 005 Opravné položky
16. Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
17. Zákon č. 277/2009 Sb. o pojišťovnictví
18. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
19. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů
20. Zákon č. 593/1992 Sb. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Články v odborném časopisu

21. BŘEZINOVÁ, Hana a Pavel ŠTOHL. Zásada opatrnosti v případě pohledávek. *Český finanční a účetní časopis*. 2011, č. 3, s. 119-124. Praha: Vysoká škola ekonomická. ISSN 1802-2200
22. DĚRGEL, Martin. Jak stanovit pořizovací cenu dlouhodobého hmotného majetku. *Účetnictví v praxi*. 2017, č. 5, s. 23-31. ISSN 1211-7307.
23. Opravné položky k majetku. 2009. Dostupné z <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=li&cislo=34380&well=danarionline> ISSN 2533-4484
24. SKÁLOVÁ, Jana. Odložená daň při přeměnách. *Český finanční a účetní časopis*. 2012, č. 3, s. 28-41. Praha: Vysoká škola ekonomická. ISSN 1802-2200
25. STROUHAL, Jiří, Marie PASEKOVÁ, Beáta BLECHOVÁ, Carmen G. BONACI a Ionela ANDREICOVICI. Prudence principle and students' perception on measurement in financial reporting. *International Journal of Mathematical Models and Methods in*

Applied Sciences [online]. 2012, vol. 6, iss. 3, s. 507-517. [cit. 2018-02-19]. ISSN 1998-0140. Dostupné z: <http://naun.org/main/NAUN/ijmmas/16-142.pdf>.

26. ZUCA, Marilena Roxana. THE ACCOUNTING TREATMENT OF ASSET DEPRECIATION AND THE IMPACT ON RESULT *Annals of the University of Petroșani*. Petroșani, Romania: Universitas Pub. House. 2013, s. 271-280. ISSN 1582-5949

Internetové zdroje

27. Naučte se účtovat, jak na přechodné účty aktiv a pasiv - Podnikatel.cz. Podnikatel.cz - průvodce vaším podnikáním [online]. Copyright © 2007 [cit. 09.01.2018]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/uctovani-na-uctech-uctove-skupiny-38-prechodne-ucty-aktiv-a-pasiv/>
28. Opravné položky k pohledávkám | Právní prostor. Právní prostor [online]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/financni-pravo/opravne-polozky-k-pohledavkam>
29. Rezervy a jejich členění | Febmat. Podniková ekonomika a finance | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-rezervy-a-jejich-cleneni/>
30. Rezerva na daň z příjmů | Febmat. Podniková ekonomika a finance | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-rezerva-na-dan-z-prijmu/>
31. Rezerva na důchody a podobné závazky | Febmat. Podniková ekonomika a finance | Febmat [online]. Dostupné z: <https://www.febmat.com/clanek-rezerva-na-duxody-a-podobne-zavazky/>
32. Účetnictví. Úvod [online]. Dostupné z: <http://skolicistrediska.webmium.com/ucetnictvi>
33. Účetní zásady a principy - Portál POHODA. Informace pro účetní a podnikatele - Portál POHODA [online]. Copyright © 2012 STORMWARE s.r.o. Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí a šíření článků a fotografií je bez souhlasu STORMWARE s.r.o. zakázáno. [cit. 09.01.2018]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetni-zasady-a-principy/>
34. Zásady vyplývající ze zákona o účetnictví. [online]. Dostupné z: <https://www.oalib.cz/oskola/mod/book/tool/print/index.php?id=1597>

Seznam zkratk

D	Dal
DDHM	Dlouhodobý drobný hmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DM	Dlouhodobý majetek
DPH	Daň z přidané hodnoty
DZC	Daňová zůstatková cena
MD	Má dáti
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
ÚZC	Účetní zůstatková cena
Vyhláška	Vyhláška č. 500/2002 Sb.
ZC	Zůstatková cena
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZRE	Zákon o rezervách
ZoÚ	Zákon o účetnictví

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

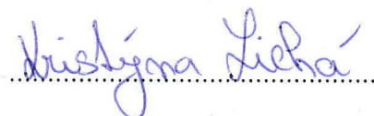
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. 05. 2018

Kristýna Lichá

Seznam tabulek

Tabulka 3.1 Maximální doba tvorby rezerv

Tabulka 3.2 Nákladové účty rezerv

Tabulka 3.3 Příklad na tvorbu a čerpání rezervy

Tabulka 3.4 Příklad na tvorbu a zrušení opravné položky

Tabulka 3.5 Příklad na časové odpisy

Tabulka 3.6 Příklad na výkonové odpisy

Tabulka 3.7 Odpisové skupiny a doba odpisování

Tabulka 3.8 Sazby odpisování

Tabulka 3.9 Koeficienty odpisování

Tabulka 3.10 Porovnání odpisování

Tabulka 3.11 Příklad na odloženou daň

Tabulka 4.1 Seznam dlouhodobého majetku

Tabulka 4.2 Daňové odpisy Balící haly a skladu

Tabulka 4.3 Účetní odpisy Balící haly a skladu

Tabulka 4.4 Daňové odpisy Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Tabulka 4.5 Předpokládané využití automobilu

Tabulka 4.6 Účetní odpisy Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Tabulka 4.7 Daňové odpisy Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Tabulka 4.8 Skutečné využití Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Tabulka 4.9 Účetní odpisy Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Tabulka 4.10 Daňové odpisy Počítače Lenovo ThinkPad T470s Black

Tabulka 4.11 Daňové a účetní odpisy Dodávky Ford Transit 2.2 TDCi AWD

Tabulka 4.12 Daňové a účetní odpisy Balicího stroje MICRA M

Tabulka 4.13 Rozdíly mezi účetními a daňovými odpisy a vliv na ZD

Tabulka 4.14 Vliv účetních a daňových odpisů na ZD

Tabulka 4.15 Zůstatkové ceny majetku a jejich rozdíly

Tabulka 4.16 Výpočet odložené daně

Tabulka 4.17 Výpočet odložené daně

Tabulka 4.18 Účtování odložené daně

Tabulka 4.19 Stav účtu 481 - Odložený daňový závazek a pohledávka

Seznam obrázků

Obrázek 3.1 Tvorba a čerpání rezervy

Obrázek 3.2 Tvorba, snížení a zrušení opravné položky

Obrázek 3.3 Účtování odpisů

Obrázek 3.4 Účtování odložené daně

Seznam grafů

Graf 4.1 Srovnání daňových a účetních odpisů Balící haly a skladu

Graf 4.2 Srovnání daňových a účetních odpisů Osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Graf 4.3 Srovnání daňových a účetních odpisů Kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Inventární karta balící haly a skladu

Příloha č. 2 - Inventární karta osobního automobilu OCTAVIA COMBI G-TEC

Příloha č. 3 - Inventární karta dodávky Ford Transit 2.2 TDCi AWD

Příloha č. 4 - Inventární karta balicího stroje MICRA M

Příloha č. 5 - Inventární karta kompaktního poloautomatického balicího stroje BP 800

Příloha č. 6 - Inventární karta počítače Lenovo ThinkPad T470s Black